

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja – 2013. január XXIV. évf. 1. szám – 390 Ft

NYOLCEZRESEK

9789635104613093

TÜRR ISTVÁN
TÁBORNOK

EMELTE
A FŐVÁROS KÖZÖNSÉGE

SZÉNYI JÓZSEF

1851. - 1890.

SZÉNYI JÓZSEF

1851. - 1890.

IFJ.

JOSIKA

MICHAEL

Áldás

Kőbe vésvé, bronzba öntve

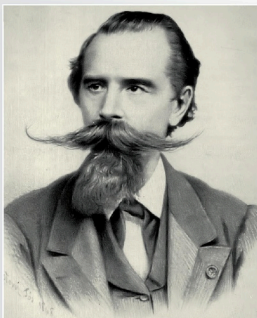
A RETTENTHETLEN MAGYAR

A 19. század európai háborúiban, szabadságharcaiban számos magyar hadfi szerzett hírnevet magának, köztük a budapesti Fiumei úti temető 28. díszsorának 28. sírhelyén, a Deák-mauzóleum árnyékában nyugvó Türr István tábornok (1825–1908), aki nemcsak katonaként, hanem az olasz király szárnysegédjeként, diplomataként és üzletemberként is maradandót alkotott.

Az olasz függetlenségi harc majdani magyar hőse Baján, 1825. augusztus 11-én látta meg a napvilágot, Thier István néven. 1842-ben, tizenhét évesen állt katonának: pályafutását a császári haderő Ferenc Károly főherceg gyalogrezredében közlegényként kezdte, 1848-ban viszont már hadnagyi rendfokozatban szolgált Joseph Wenzel Radetzky ezredes keze alatt, a Habsburgok fennhatósága alatt álló Lombardiában – ekkor már a Türr István nevet használta.

1849. január 19-én átszökött a piemonti hadsereghez, ahol előléptették századossá, s megbízták egy magyar légió szervezésével. Így részt vett az 1849-es olasz függetlenségi mozgalomban és támogatta Károly Albert szárd–piemonti király egyesítési törekvéseit, amely azonban kudarcba torkollott: Ausztria ugyanis helyreállította hatalmát. Ezután – mint ezredes – a badeni forradalomban vitézkedett. A világsi fegyverletétel híre Svájcban érte; egészen 1853-ig sok helyen, így Franciaországban, Angliában és Piemontban is megfordult.

A krími háború (1853–1856) kitörésekor kis híján belépett a török hadseregbe; ez a terv végül azért bukkott meg,

Emléktáblája Budapesten, az V. kerület Türr István utca 6. számú ház falán.

egy egyesüljön a porosz területtől meginduló Klapka-légióval, a tervekből azonban semmi sem valósult meg.

A porosz–osztrák háború befejezése után ismét Olaszországban talált otthonra, az általános amnesztia után azonban hazatért Magyarországra. A politikától távol tartotta magát, helyette a hazai gazdasági és kulturális élet fellendítésén fáradozott.

Részt vett a Panama-csatorna nyomvonalát kijelölő expedíció munkájában, majd 1881-ben ő kapta meg az engedélyt a görög kormánytól a Korinthoszi-csatorna létesítésére és üzemben tartására, bár aztán az építkezést már mások fejezték be. Élete alkonyán ideje nagy részét Párizsban töltötte, a halál azonban Budapesten érte, 1908. május 3-án.

Türr István nevét országsszerte több utca és iskola őrzi, sőt az 1998–99-ben felújított bajai Duna-hidat, illetve a bajai múzeumot is róla nevezték el.

1859-ben, a szárd–francia–osztrák háború hírére Itáliába sietett, hogy részt vegyen az Ausztria elleni küzdelemben. Giuseppe Garibaldi mellett szolgált ekkor, akárcsak egy év múlva, az egységes Olaszországért vívott háborúban. Tagja volt a „marsalai ezrekeknek”, Palermót éppen az ő tanácsai révén sikerült bevenni. Garibaldi jutalmul tábornokká nevezte ki, egyúttal megtette a nemzetőrség főfelügyelőjévé, a legnagyobb elismerést azonban társaitól kapta, akik kitartásáért ettől kezdve a „rettenthetetlen magyar” jelzővel illették. Egy súlyos karsérülés jó ideig távol tartotta a csataretektől – addig a hadsereg szervezésén fáradozott –, felépülése után azonban ott folytatta, ahol abbahagyta: döntő szerepet játszott a messinai győzelemben. Nápoly bevétele után Garibaldi a város polgári és katonai kormányzójává nevezte ki. A győzelmes hadjárat után – melynek eredményeként 1861-ben megszületett az egységes Olasz Királyság – Viktor Emmanuél uralkodó szárnysegédje lett; e megbízatása során számos kényes diplomáciai ügyet rendezett el.

1861. szeptember 10-én, Mantovában, feleségül vette III. Napóleon császár unokahúgát, Wyse–Bonaparte Adélt. 1866-ban, a porosz–osztrák háborút eldöntő königgrätzi csata után Belgrádban csapatot szervezett, hogy délről Magyarországra betör-

és a porosz–osztrák háború befejezése után ismét Olaszországban talált otthonra, az általános amnesztia után azonban hazatért Magyarországra. A politikától távol tartotta magát, helyette a hazai gazdasági és kulturális élet fellendítésén fáradozott.

Részt vett a Panama-csatorna nyomvonalát kijelölő expedíció munkájában, majd 1881-ben ő kapta meg az engedélyt a görög kormánytól a Korinthoszi-csatorna létesítésére és üzemben tartására, bár aztán az építkezést már mások fejezték be. Élete alkonyán ideje nagy részét Párizsban töltötte, a halál azonban Budapesten érte, 1908. május 3-án.

Türr István nevét országsszerte több utca és iskola őrzi, sőt az 1998–99-ben felújított bajai Duna-hidat, illetve a bajai múzeumot is róla nevezték el.

Feith László

38

VÖRÖS MIHÁLY FŐHADNAGY
 EJTŐERNYŐZIK, JÉGFALAT
 ÉS SZIKLÁT MÁSZIK,
 SNOWBOARDOZIK, IDŐNKÉNT
 PEDIG CSAPATÁVAL
 ÖTSZÁZ KILOGRAMMOS
 REPÜLŐBOMBÁKAT EMELNEK
 KI A DUNÁBÓL.

SERDŐKÉRELEM

Ret és Buci
 utolérte az ötödik útját

ISMERETLEN ISMERŐS

ÚJFORRÁSOK: A JÉG ALATTI SZIKLÁT ÁMOLÓ, SNOWKARÉKOTÉRIC,
 ISMÁR ÉRDEKELTÉK ÉS KÉNTÉK PÉTERKÉNYI PÁRNA, ÉS SZÁZ KÉZKÖRÖMÖS
 BÉNYI CSOKIBÁRÓKAT EMELNEK KI A DUNÁBÓL. JÚLIUS 14. ALLETTÉRS, HOGY
 VÖRÖS MIHÁLY FŐHADNAGY FELTÖLTÖTT NYUGATI ÉRTÉKELT.

A 1987-ben született a
 Budapesti Katonai Akadémia
 parancsnokai képzésén részt vevő
 katonák között. A katonai pályára
 lépés előtt a Magyar Honvédség
 repülőgép- és helikopterparancsnok
 képzésén vett részt. A katonai pályára
 lépés előtt a Magyar Honvédség
 repülőgép- és helikopterparancsnok
 képzésén vett részt. A katonai pályára
 lépés előtt a Magyar Honvédség
 repülőgép- és helikopterparancsnok
 képzésén vett részt.

MIHÁLY VÖRÖS

MIHÁLY VÖRÖS

42 A közeli légitámogatás irányítása, a bombák, rakéták célra vezérlése – profizmus és csúcstechnika Szolnokon.

46 Ezer év hadtörténeli korszakainak magyar hadviselését mutatja be Somogyi György idei könyvsorozata.

48 Történelmünkbe fekete napként vonult be 1943. január 12.: a magyar hadsereg összeroppant a szovjet támadás súlya alatt.

A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN KÖVETKEZŐ SZÁMA 2013. FEBRUÁR 15-ÉN JELENIK MEG.

54 A Mária Rádióban új műsor mutatja be a Magyar Honvédséget és katonáit – más-más szemszögből.

MAGYAR HONVÉD

A rettenthetetlen magyar 3

HADERŐ

Főparancsnoki látogatás 6

Megőrzött képességek 8

Új időszámítás 12

Missziós hírek 15

PRT-KRÓNIKA

Belháborúban 16

Pótolhatatlan veszteség 20

SEREGSZEMLE

Decemberben történt 24

Nyolczeresek 28

Tábori posta 31

Rutinpálya 35

Ismeretlen ismerős 38

Célmegjelölők 42

HÁTORSZÁG

Egy ezredév hadban 46

Az összeomlás 48

Megkésétt rekvium 52

Fegyverek között a szeretet 54

Három pillér 56

Ezermester 60

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXIV. évfolyam 2013.
1. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképesztési és Kommunikációs Szolgálatató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Dr. BOZSONYI KÁROLY
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351

Email: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

TÖRÖS ISTVÁN

Főszerkesztő-helyettes:

SZABÓ BÉLA

Olvasószerkesztő:

M. TÓTH GYÖRGY

Lapszerkesztők:

TRAUTMANN BALÁZS, FEITH LÁSZLÓ

Fotóriporterek:

DEVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR,
KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ
TÜNDE (képszerkesztő), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:

GRÓF ISTVÁN

E HAVI MAGAZINUNKAT

TRAUTMANN BALÁZS **SZERKESZTETTE**

Borító: SAAB Calendar 2012

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hirlapüzletága (1008 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizelhető valamennyi postán, kézbesítésként, e-mailen: hirlap-elofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

FŐPARANCSNOKI LÁTOGATÁS

ÁDER JÁNOS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK – A MAGYAR HONVÉDSÉG FŐPARANCSNOKA – SZEMÉLYÉBEN KÜLÖNLEGES VENDÉG TARTÓZKODOTT 2012. DECEMBER 16–18. KÖZÖTT AZ AFGANISZTÁNBAN SZOLGÁLÓ MAGYAR KONTINGENSEKNÉL.

Az államfő az első ilyen magas rangú állami vezető, aki ellátogatott a műveleti területre az afganisztáni szerepvállalás elmúlt tíz éve alatt. Az időzítés sem véletlen, a köztársasági elnök úgy fogalmazott, a családi ünnepnek számító karácsony időszak a leginkább alkalmas arra, hogy felhívja a figyelmet a hazájuktól és családjuktól távol szolgáló magyar katonák tevékenységére és teljesítményére. Az ünnep közeledtére tekintettel a látogató és kísérete nem érkezett üres kézzel, a családjaiktól a katonáknak küldött személyes

ajándékok átadását köztársasági elnöki érmék átvétele előzte meg, a Mazar-e Sharif-ban állomásozók pedig a köztársasági elnök által készített halászlét is megköstölhették a miniszteri ajándékként érkezett bejglük mellett.

A Kabulban és Mazar-e Sharif-ban eltöltött egy-egy nap alatt a Magyar Honvédség főparancsnoka hivatalos tárgyalásai mellett találkozott az Afganisztánban szolgálatot teljesítő kontingensek parancsnokaival, majd – álló-

mánygyűlés és videokonferencia keretében – a külszolgálaton lévő katonákkal. A köztársasági elnök megismerte a katonák által a hadműveleti területen használt játműveket, fegyvereket és egyéb felszereléseket, illetve a szolgálati helyek egy részét is.

Hivatalos tárgyalások keretében az államfő találkozott Hamid Karzai afgán elnökkel, Joachim Gauck német államfővel, John R. Allen ISAF-parancsnokkal, Erich Pfefferrel, az Északi Régió parancsnokával, valamint a Kabuli Nemzetközi Repülőtérről francia parancsnokával. A megbeszélések tanulságát a köztársasági elnök úgy összegezte: szövetségeseink és partnereink nagyra értékelik a magyar katonák afganisztáni tevé-

kenységét és hozzájárulását az ország biztonságának, stabilitásának megteremtéséhez. „Az önök katonai felkészültsége és bátorsága valódi elismerést vívott ki hazánk számára”.

MEGŐRZÖTT KÉPESSÉGEK

AZ ELMŰLT ÉV VÉGÉN ESEMÉNYEKKEL, BEJEGYZÉSEKKEL GAZDAGON TELEÍRT HATÁRIDŐNAPLÓT CSUKHATOTT BE HENDE CSABA HONVÉDELMI MINISZTER. A 2012 ELEJÉN VELE KÉSZÜLT INTERJÚBAN A MŰKÖDŐKÉPESÉG MEGTARTÁSÁT JELÖLTE MEG LEGFONTOSABB FELADATNAK, A MOSTANI ÖSSZEJÖ, FELADAT-MEGHATÁROZÓ BESZÉLGETÉSÜNKBEN NEMCSAK AZ ELVÁRÁS SIKERES TELJESÍTÉSÉRŐL, HANEM SZÁMOS TERÜLETEN ELŐRELÉPÉSRŐL IS BESZÁMOLHATOTT A HONVÉDELMI MINISZTER.

Az elmúlt évre visszatekintve, mennyiben sikerült megvalósítani a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség elé kitűzött feladatokat?

– Hasonló célokat tűztünk ki magunk elé 2012-ben, mint amilyeneket már 2010-ben és 2011-ben is megfogalmaztunk. A legfontosabb feladat és egyben a legnagyobb kihívás az volt, hogy a szűkös költségvetési lehetőségek ellenére se veszítsünk el katonai képességeket.

Örömmel mondhatom, hogy ezt sikerült teljesíteniünk, amihez nagyon takarékos gazdálkodásra volt szükség. A kézzelfogható eredményeket illetően nagyon fontosnak tartom a Gripen-szerződés módosítását, amelynek köszönhetően a megelőző tíz év költségeinek kevesebb, mint a feléért újabb tíz évre, 2026-ig biztosított a vadászgépek magyarországi üzemeltetése és használata, így az ország légtérvédelme is. E képesség fontosságát mutatja az is, hogy a magyar vadászpilóták-

nak és vadászgépeknek az elkövetkező években nemcsak a magyar légtér biztonságának garantálása lesz a feladatuk, hanem szerepet vállaltunk a szomszédos Szlovénia és az önálló légtérvédelemmel szintén nem rendelkező balti államok légtér védelmében is.

A légtérvédelemmel kapcsolatosan szintén nagy előrelépés volt, hogy az egy évtizedig tartó kálváriát követően megtaláltuk a harmadik három dimenziós radar helyszínét. Medina község

szívesen fogadta be a lokátort, amelynek építési munkálatai 2012-ben, az alapkövetéssel meg is kezdődtek, a település földrajzi elhelyezkedése pedig szakmailag is elfogadható megoldást jelent az évek óta húzódó problémára.

2012-ben fontos eredményeket könyvelhettünk el az önkéntes tartalékos rendszer felállítására terén is, hiszen a korábbi évben rendszerbe állt kétezzer önkéntes védelmi tartalékos mellett újabb, mintegy kétezer önkéntes művelti tartalékos írta alá a szerződését. Közülük töb-

ben keműveletekben szerzett tapasztalat és tudás elengedhetetlen a haza védelme esetén. Ezt a tapasztalatot és tudást pedig nem lehet máshol megszerezni, csak a műveletekben. A magyar katonák afganisztáni tevékenységével tehát nemcsak a Magyar Honvédség külföldi válságkezelő művelti tapasztalata növekszik, hanem az ország védelmi képessége is. A felkészült, művelti tapasztalattal rendelkező katonák hatékonyabban tudják ellátni a haza fegyveres védelmét.

Az idei évben annyiban változik majd

tési Csoportot Afganisztánból. A PRT kivonása nem jelenti az afganisztáni magyar katonai szerepvállalás megszűnését: folytatjuk kiképző és tanácsadó tevékenységünket. Az eddigi szerepvállalásunk jelentős fejezetét ugyanakkor lezárjuk, hiszen a PRT sikeresen elvégezte munkáját. Hozzájárultunk Baghlan tartomány fejlesztéséhez és a lakosság életkörülményeinek javításához. A PRT megszűnésével párhuzamosan a Katonai Tanácsadó Csoport (MAT, korábban OMLT) feladatrendszere is megváltozik, és áttepül Mazar-e Sharifba. A magyar-amerikai mentorcsoport eddigi tevékenységének sikerét jelenti, hogy a Baghlan tartományban lévő afgán lövészsázlóalj sikeresen befejezte felkészülését az önálló feladat végrehajtásra. Az MH Különleges Művelti Kontingens ugyanakkor, amely 2012 novemberében kezdte meg munkáját, biztosan nem szűnik meg idén, mivel további feladatok várnak rá az afgán rendőrség különleges egységeinek felkészítésében.

– Sikeresen elkezdődött az önkéntes művelti tartalékosok kiválasztása és rendszerbe állítása. Milyen feladatok várnak ebben az évben a felkészítéssel foglalkozó szervezetekre?

– A legfontosabb feladat az önkéntes tartalékos állomány további bővítése annak érdekében, hogy létszáma lehetőleg már 2014 végére elérhesse az Országgyűlés által engedélyezett nyolcezer főt. Az előző évben nagyon sok, korábban fegyveres és rendvédelmi szerveknél szolgált személy, köztük számos volt katonák lépett be a rendszerbe, akik-

beknek a felkészítése, kiképzése is megtörtént decemberig, illetve néhány százan az Alapos Bázis 2012 elnevezésű gyakorlat során bizonyíthaták felkészültségüket.

Végül említésre érdemes még az ismét hadrendi elemmé vált honvédkórház helyzetének részbeni stabilizálása, ami drámai küzdelmeket igényelt mind a tárcaközi egyeztetések, mind a kórház belső működésének rendbetétele során. A kórház új vezetésére sok feladat vár még a jövőben.

– Katonáink idehaza és misszióiban is bizonyíthaták felkészültségüket, tudásukat. 2013-ban alapvetően megváltozik ISAF-tevékenységünk. Milyen tapasztalatokkal lettünk gazdagabbak a szerteágazó afganisztáni szerepvállalásunk során?

– Az afganisztáni szerepvállalás jelentősen hozzájárult a Magyar Honvédség országvédelmi képességeihez, hiszen a magyar katonák hatvan év után újra harci körülmények között fejleszthetik tudásukat és tehetnek szert új tapasztalatokra. A nemzetközi bé-

szerepvállalásunk, hogy az ISAF stratégiájával összhangban, egyre inkább a kiképzésre és mentorálásra helyezzük a hangsúlyt. Magyarország 2013 tavaszán befejezte Baghlan tartomány fejlesztési tevékenységét, majd a Magyar Honvédség kivonja a Tartományi Újjáépít-

nek a szolgálatára, tudására és tapasztalatára a honvédségnek feltétlenül szüksége van. 2013-ban azonban már jobban nyitni kell a civilek, elsősorban a már sorkatonaként sem szolgált fiatalok felé, hiszen az önkéntes tartalékos rendszernek kiemelt szerepe lehet a honvédség és a civil társadalom közötti kapcsolat megerősítésében. Természetesen folytatódik a már szerződött állomány alapkiképzése és szakfelkészítése, valamint az előttünk álló feladatokba történő bevonása is.

– A Honvédelmi Minisztérium hátértéztéményei az elmúlt hónapokban számos fejlesztéssel léptek a nyilvánosság elé. Milyen lépésekkel folytatható a hazai védelmi ipar tevékenységének aktivizálása?

– Amikor bejelentettük a Hadik-terv, vagyis a hadfelszerelési és iparkorszerűsítési terv útján indulását, sok kételkedő hang és aggodalmaskodó kritika jelent meg az elképzeléseinkkel kapcsolatban. Mára azonban mindenki számára világossá válhatott, hogy a magyar hadiipar fejlesztésének igenis van létjogosultsága. A magyar védelmi ipar kutatás-fejlesztési tevékenysége elmúlt évének két jelentős momentumja is a Honvédelmi Minisztérium gazdasági

társaságaihoz kapcsolódik: a katonaszakmai igényekre reflektálva bemutatuk az első magyar fejlesztésű, pilóta nélküli repülőgépeket, a polgári igényekre válaszul pedig megkezdődött a gyártása azoknak a víztisztító berendezéseknek, amelyek az elkövetkező években számos településen fogják biztosítani az arzénmentes ivóvizet.

– 2013 bővelkedik hadtörténelmi évfordulókkal, hiszen 165 éves a honvédség, 75 éve alakult meg a Magyar Királyi Légierő és 70 esztendeje következett be a doni katasztrófa. Milyen rendezvényekkel kíván a minisztérium emlékezni az évfordulókra?

– A most kezdődő évünk valóban bővelkedik az évfordulókkal. Más-más rendezvényekkel készülünk az egyes események méltó megünneplésére vagy éppen felelevenítésére. A magyar légierő születésnapjának megünnepléséhez megfelelő keretet nyújt majd a két év után idén újra megrendezendő nemzetközi repülőnap, a doni katasztrófáról pedig már tavaly megkezdtük az emlékezést a Don-kanyarban megtalált öt magyar katona oroszországi, és vitéz nemes Barankay József százados magyarországi újratemetésével, amely eseményeken sze-

mélyesen is részt vehettem. Idén január 12-én és 13-án kegyeleti virrasztással emlékezünk a magyar királyi 2. honvéd hadsereg doni katasztrófájának 70. évfordulójáról a budai várban. Év közben pedig megkezdődik az intenzív felkészülés az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából megrendezendő kormányzati megemlékezés-sorozatra is. A honvédség tehát továbbra is fontosnak tartja és támogatja a magyar katonai hagyományok ápolását, és nem felejt el Széchenyi szavait: „Múlton nyugszik a jelen, s azon a jövőendő”.

Másfél év mérlege

ÚJ IDŐSZÁMÍTÁS

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM (NKE) SZERVEZETI INTEGRÁCIÓJÁNAK ZÁRÓ MOZZANATAKÉNT BEFEJEZTE MÁSFÉL ÉVES MŰKÖDÉSÉT AZ OKTATÁSI INTÉZMÉNY IDEIGLENES SZENÁTUSA. AZ EGYETEM LEGFŐBB DÖNTÉSHOZÓ SZERVE, AZ IMMÁR VÁLASZTOTT SZENÁTUS 2012. DECEMBER 13-ÁN TARTOTTA MEG ALAKULÓ ÜLÉSÉT.

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem felállításának jogi részleteit a 2011. évi XXXVI. törvény rögzíti. E jogszabály foglalja magában mind az ideiglenes, mind pedig a választott szenátussal kapcsolatos követelményeket is. Az NKE jogelőd tanintézményeinek képviselőiből álló előkészítő testület hozta létre az ideiglenes szenátust, amely működésének kezdetétől, 2011. július 12-től egyetemi közti (intézményközi) szerveként, a jogelődök testületeivel párhuzamosan tevékenykedett, 2012-től pedig ellátta a szenátus feladatait, gyakorolta annak hatásköreit.

SZERTEÁGZÓ FELADATOK

Az NKE ideiglenes döntéshozó testülete másfél éves működése során 28 alkalommal ülésezett, tagjai összesen 185

határozatot fogadtak el, s a vonatkozó jogszabályok, elsődlegesen a felsőoktatási törvény alapján hozzávetőleg 40 esetben döntöttek új szabályzat megalkotásáról, illetve a régiek módosításáról. 2011-ben e testület fogadta el az új egyetem alapító okiratát, meghatározta szervezeti és működési rendjét, megalkotta az alapvető szabályzatokat, köztük a különösen fontos szerepet betöltő tanulmányi és vizsgaszabályzatot, valamint foglalkoztatási szabályzatot. Prof. dr. Patyi András személyében megválasztotta az új egyetem rektorát, rektorhelyetteseit, a főtitkárát és két karának dékánját.

Az ideiglenes testület alkotta meg a 2012. január elsejétől működő NKE első önálló költségvetését, szabályzatait, elfogadta, s ezzel egyetemi beruházként elindította a Ludovika Campus fejlesztés-

Prof. dr. Patyi András rektor

Dr. Szarka Gábor, a Honvédelmi Minisztérium kabinetfőnöke és Patyi András az NKE új szenátusának alakuló ülésén.

tését is, kidolgozta az egyetem első intézményfejlesztési tervét, acurati rendjét, s támogatásával kezdődött meg a rendészettudományi, valamint a közigazgatás-tudományi doktori iskola létrehozásának folyamata is – tájékoztatva magazinunkat az NKE rektora. Mint mondta: az ideiglenes szenátus elismérésre méltó eredményeket ért el az egyetem alapításával, illetve működésének beindításával kapcsolatos munkája során. Az említett törvény ugyanakkor arról is rendelkezett, hogy 2012. december 31-ig létre kell jönnie az egyetem legfőbb döntéshozó szervének, azaz az immár választott szenátusnak, amely ennek megfelelően, december 13-án megtartotta alakuló ülését.

Az új testületre stratégiai feladatok

sora vár, köztük például a humánpolitikai, illetve az infrastruktúra-fejlesztési stratégia kimunkálása, elfogadása. A vonatkozó jogszabályok, illetve az NKE szabályalkotási tervének figyelembe vételével, a választott szenátusnak kell majd kidolgoznia és elfogadnia a még hiányzó szabályzatokat. Mindeközben revízió alá kell vennie a meglévő szabályzatokat, egyrészt a jogszabályi változások miatt, másrészt az oktatási intézmény működése első évének gyakorlati tapasztalatai alapján. (A revízió minden bizonnyal érinti majd például a foglalkoztatási szabályzatot, az EHÖK-alapszabályt, a kollégiumi felvételi szabályzatot.)

Patyi András rámutatott: a választott szenátus tevékenységének középpontjában

áll az egyetem folyamatos működtetése is. Az ebből adódó feladatok sorába tartozik az oktatói és vezetői pályázatok elbírálása, az elemi költségvetés mellett az éves, illetve az éven túli kötelezettségvállalási terv és az azzal kapcsolatos végrehajtási ütemterv elkészítése. Ugyancsak jelentős feladatként kell a felügyelő testület számára jóváhagyás végett felterjeszteni a vagyongazdálkodási tervet, a számviteli rendelkezések alapján elkészített éves beszámolót. Az újonnan létesítendő doktori iskolákkal összefüggő további döntések, a Ludovika Campus beruházásával, a közigazgatási továbbképzéssel kapcsolatos feladatok is az új szenátusra várnak.

TISZTUL A PROFIL

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemből lett NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar életében is számos változást hozott az elmúlt másfél év. Dr. Boldizsár Gábor ezredesétől, a kar dékánjától megtudtuk: mielőtt az integrált, honvédelmi, rendészeti és közigazgatási hivatásrendek oktatását végző Nemzeti Közzolgálati Egyetem tavaly januárban megkezdte volna tevékenységét, a honvédtisztképzés rendszere is átessett egy felülvizsgálaton. Ez 2011. május elején vette kezdetét a kabinetfőnök vezetésével, a honvédelmi miniszter megbízásából. Az egy hónapos munka eredményeként megszületett a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar elvárásait egyaránt tükröző, hon-

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem 2012. szeptember 3-án az Orczy-kerten, az intézmény leendő campusánál tartotta első tanévnyitó ünnepségét.

Dr. Boldizsár Gábor ezredes

védtsztképzésre vonatkozó új koncepció: ennek értelmében a jövőben két oktatási szinten (alap, mester) és három szakon (katonai vezető, katonai logisztika, katonai üzemeltető) zajlik a képzés. A legmagasabb oktatási szintet pedig továbbra is a kar két doktori (hadtudományi, katonai műszaki) iskolája jelenti. Ugyanakkor több, a honvédtisztképzéshez csak járulékosan kapcsolódó szak szűnik meg a közeljövőben. A hadtudományi és honvédtisztképző kar a jövőben tehát kimondottan a parancsnok- és magasabbparancsnok-képzésre koncentrál, emellett ők bonyolítják le a Honvéd Vezérkar által meghatározott különböző át- és továbbképzéseket is; ezek rendszere szintén változik, igazodva a katonai vezetés által támasztott igényekhez.

Az át- és továbbképzések terén fontos szerep jut a katonai vizsgaközpontnak, amelyet 2011 novemberében, az új előmeneteli rendre vonatkozó koncepció elfogadásával egy időben hoztak létre, feladatait pedig a hadtudományi és honvédtisztképző kar dékánjának közvetlen alárendeltségében végzi. Az előmeneteli vizsga nem lesz kötelező, ám amennyiben a katonára nem teljesíti azt, személye szóba sem kerülhet az előléptetésnél, más, magasabb beosztásba helyezéskor. Mindazonáltal ez a vizsga továbbra is csak az egyik eleme lesz az előmeneteli rendszernek, a parancsnoki teljesítményértékelés, a fizikai felmérés, továbbá az egészségi, psi-

chikai feltételeknek való megfelelés mellett. Ezen elemek pontszámainak összeadása után szakmai rangsort állítanak fel, s az élén állók kerülhetnek majd magasabb rendfokozatba, s ezzel együtt nagyobb felelősséggel járó beosztásba, munkakörbe. Az önkéntesség mellett az előmeneteli vizsgáztatásban várható másik nagy változás, hogy a katonára otthon, az alakulatánál, esetleg missziós szolgálata alatt külföldön, az internet segítségével készülhet fel a megmérettetés egyes elemeire.

AZ ÁTALAKÍTÁS BEFEJZŐDÖTT

Az egyetemi képzés szerkezetébe egy 30 kredit értékű, 15 tantárgyat magában foglaló, ügynevezett közszolgálati közös modul is beépül, amely az ország, a köz szolgálatát biztosító hivatásrendek oktatásának meghatározó eleme lesz, s minden alapszakos hallgató számára kötelező ismerethalmazokat tartalmaz a társ hivatásrendekről, az állam és a közigazgatás működéséről, a jogszabályi és nemzetközi környezetről. Végső eleme egy egyetemi zárógyakorlat, ahol megméretődik, hogy krízisben vagy háborús helyzetben a három hivatásrend mi-

főnök közvetlen alárendeltségében. 2011. február elsején megalakult az MH Ludovika Zászlóalj, amely a honvédtisztjelöltek élethivatásra nevelésének színtere. Következő lépésként egyes technikai eszközök, illetve az objektumüzemeltetés feladatai átkerültek az akkori MH Támogató Dandárhoz, mai nevén MH vitéz Szurmay Sándor Budapesti Helyőrség Dandárhoz. Az integrációra történő felkészülés jegyében a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem a 2011/2012-es tanévet már egykoros szervezetként kezdte meg, a feladatmegosztások részeként pedig 2011 novemberétől a Hungária körüli létesítményben az MH Ludovika Zászlóalj parancsnoka látja el az objektumparancsnoki teendőket.

Boldizsár Gábor ezredestől azt is megtudtuk, hogy a honvédtisztképzés szerkezetének és követelményrendszerének átalakítása befejeződött. A dékán úggy fogalmazott: az új egyetem új karán eljött annak az ideje, hogy színvonalas tartalommal töltsék meg a kialakított kereteket. Ehhez bölcsességre, időre, türelemre és nyugalomra van szükség. A megfelelő jogi környezet megteremtése és a szükséges pénzügyi feltételek

Az átalakítások eredményeként a hadtudományi és honvédtisztképző kar a jövőben tisztán csak a katonai képzésekre koncentrálhat.

lyen hatásokkal képes szolgálni és védeni a hazát. E közszolgálati közös modul keretében a hallgatók megszerzik a közigazgatási alapvizsgát is, ami még inkább elősegíti a közszolgálati pályák közötti átjárhatóságot.

Az új egyetem kialakításával párhuzamosan lezajlottak a katonai szervezeti átalakítások is: a Magyar Honvédség önálló hadrendi elemeként, a vezérkari

biztosítása mellett ugyanakkor legalább annyira fontos az, hogy nívós oktatói gárda álljon rendelkezésükre. Specialitásból adódóan a katonai oktatás zárt közösséget alkot: azok lehetnek minősített egyetemi oktatók, akik a katonai hivatásnak szentelték életüket, vagyis a rendszerből kilépték oktatók pótlása nem akármilyen kihívások elé állítja a hadtudományi és honvédtisztképző kart.

A SZÖVETSÉGÉRT

A Szövetségért Érdemremet adományozta Hende Csaba honvédelmi miniszter Robert Brieger vezérőrnagyának, az EUFOR ALTHEA művelet leköszönő parancsnokának. A kitüntetést Domján László vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka Szarajevóban adta át az osztrák tábornoknak, akitől a parancsnoki beosztást honfitársa, Dieter Heidecker vezérőrnagy vette át. Az érdeméremmel a miniszter elismerését fejezte ki azért a munkáért és erőfeszítésért, amelyet Brieger tábornok az ALTHEA megváltozott feladatainak egyre eredményesebb végrehajtásáért tett. A kitüntetés egyben elismerése a kitűnő magyar-osztrák együttműködésnek is.

Bleszkán Szilárd
Fotó: Galovtsik Gábor

PARANCSNOKI ELLENŐRZÉS

A ciprusi ütközőzóna 4-es szektorában hajtott végre ellenőrzést Chao Liu vezérőrnagy, az ENSZ Ciprusi Békfenntartó Misszió (UNFICYP) parancsnoka. A tábornokot és kíséretét a szlovák szektorparancsnok, illetve helyettese – egyben a magyar kontingens parancsnoka –, Terék Tamás alezredes fogadta a famagustai táborban, s beszélt az aktuális eseményekről. Az ellenőrző csoport előbb a hadművelési központban tájékozódott, majd egy szimulált tömegkezelési gyakorlatot tekintett meg. A kínai tábornok vezette delegáció ezt követően az ütközőzóna több pontját is felkereste; az ellenőrzés a magyar katonák által üzemeltetett 91-es járőrbázison ért véget.

UNFICYP magyar kontingens

A BÉKE ÉS A SZABADSÁG SZOLGÁLATÁBAN

In Service of Peace and Freedom, azaz A béke és a szabadság szolgálatában: ez a felirat díszíti az úgynevezett nem 5. cikkely szerinti válságreagáló műveletekben történő részvételért a NATO-főtitkár, Anders Fogh Rasmussen által adományozott kitüntetés hátoldalát. Ezt az elismerést vehette át a NATO és az ENSZ felhatalmazása alapján a líbiai lakosság védelmében 2012. március 19-én indított, s október 31-én lezárult hadművelet sikeréért tett erőfeszítései elismeréseként Szücs Pál ezredes, Varga Attila alezredes, illetve Plopp Zsolt ezredes Ralph J. Jodice II altábornagytól, a törökországi Izmirben települt Szövetséges Légiparancsnokság parancsnokától. Matyi Tibor őrnagy egy későbbi rendezvényen kapta meg ezt a rangos kitüntetést.

Honvedelem.hu

A BTR-80A harminc milliméteres géppágyúja komoly oltalmat biztosított a katonáknak.

BELHÁBORÚBAN

AZ MH PRT-K SZÁMOS KATONÁJA TÉRT MÁR VISSZA TÖBB ALKALOMMAL IS AZ ÁZSIAI ORSZÁGBA. VOLTAK KÖZTÜK PARANCSNOKHELYETTESEK, TÖRZSFŐNÖKÖK IS, DE PARANCSNOKI BEOSZTÁSBAN CSAK SZABÓ LÁSZLÓ DANDÁRTÁBORNOK „DUPLÁZOTT”.

A Honvéd Vezérkar kiképzési csoportfőnöke (akkor még ezredesként) előbb a második váltás, majd a hetedik váltás parancsnoka volt. Sőt, Szabó László később még egyszer viszatért Afganisztánba, akkor az ISAF RC North (Északi Régióparancsnokság) törzsfőnöki teendőit látta el. Csakhogy a kinti világ roppant nagyot változott, igaz, eltelt közben két esztendő. Sorozatunk második részében Szabó dandártábornok még arról számolhatott be, hogy a PRT-2 viszonylag nyugodt biztonsági körülmények közepette láthatta el feladatát, a hetedik kontingensnek azonban már roppant komoly kihívásokkal kellett szembenéznie. 2009-ben és 2010-ben a biztonsági helyzetet ugyanis az akkoriban tartott parlamenti, valamint tartományi választások határozták meg. (A voksolások PRT-re háruló feladatairól, a körülményekről a hatodik váltást bemutató cikkünkben részletesen is szól-

Tala-wa Barfakban kutakat is fúrattott a kontingens

Camp Pannónia a PRT-7 idején, konténerblokkokkal, „sátorvárossal”, és sok más új beruházzsal.

tunk.) A hetedik kontingens kiérkezése körüli időkben az ellenálló a választások meghiúsítását célzó erőfeszítések, rengeteg halálos áldozattal, sebesülten járó merényletek ellenére sem tudták megintatni a lakosság bizalmát, sőt, a helyzet kezdett konszolidálódni. A két fő ellenálló szervezet, az ideológiai alapon működő Talibán és a Hezb-i Islami Gulbuddin ebbe nem kívánt belemegyeni, ráadásul egymás közti véres leszámolásba kezdtek. Érdekes és tragikus – mondja Szabó László –, hogy ugyan az ISAF, illetve az afgán kormányzati és biztonsági erők elleni harcban sokszor szövetséget kötnek, de amint elterelődik figyelmük a közös ellen-

A Szalang-hágón, hófúvásban

ségről, például a már említett konszolidáció miatt, rögtön egymásnak esnek. Így volt ez 2010 elején is: a kölcsönös leszámolások közben a közbiztonság olyan mélypontra került, amelyet csaknem egy esztendő következetes, nagy erőfeszítést igénylő munkájával lehetett normalizálni.

Több támadás érte ekkor a PRT-7 katonáit is. Egy öngyilkos merénylő már a szolgálatuk átvételének napján konvojuknak hajtott autójával, de a páncélt az megölte a katonákat. Egy alkalommal kézfegyverrel lőttek egy jelenlét-fenntartó magyar járórra, majd 2010 februárjában ennél is komolyabb incidensre került sor, amikor a később elfogott merénylők kézi páncéltörő rakétája eltalálta a konvoj egyik járművét. A golyóálló üveg ugyan megfelelő oltalmat jelentett az RPG-gránát közvetlen hatásával szemben, ám a belülről leváló üvegdarabok súlyos, szerencsére nem életveszélyes sérüléseket okoztak a gép-

szertném a balszerencsés nap emlékével zárnai afganisztáni élményeimet, ezért ismét szembe akarok nézni sorsommal” – indokolta döntését a katona.

A PRT 7. váltásának gerincét a hőmezővársárhelyi MH 5/3 Lövészszázalaj katonái alkották, így a helyőrségükben tartott búcsúztatásukkor ők vették át a kontingensnek adományozott köztársasági elnöki csapatászlót is, amelyre az államfő képviselője mellett szalagot kötött a zászlóánya is. (A zászlóánya „intézménye” régi hagyományokon alapul. Rendszerint egy közti születetben álló hölgy vállalta fel, hogy az alakulat lelki támasza, patrónusa lesz, s a csapatászlóra szalagot tűzve is kifejezi a katonák iránti szolidaritását. A PRT 7. váltása esetében e tisztet a dandár volt parancsnoka, majd Hódmezővásárhelyi alpogármestere, Csorba Mihály dandártábornok özvegye töltötte be.)

– De, hogy ne csak komoly és komor dolgokról beszéljünk – mondja a pa-

Elkél a meleg takaró az afgán télben: munkában a CIMIC.

rancsnok –, a hódmezővásárhelyi „zöm” mást is adott a kontingensnek. Szeged környékiek lévén, általánossá vált a táborban a „szögedics” kiejtés, így a „rossz nyelvek” szerint a szolgálat végére már a dunántúli katonák is akcentus nélküli mondták: körömpörkölt.

Visszatérve az alarendeltetésre, a PRT-7 is rengeteg rövid, közép- és hosszú távú projektet kezdett, illetve fejezett be. Az ISAF koncepciójával összhangban, a tartományi és a járási vezetőkkel, valamint a lakossággal egyeztetve, a biztonság, valamint az állami szervek pozíciójának megerősítése mellett a fő figyelmet továbbra is egészségügyi, oktatási és infrastrukturális beruházásokra fordították. Afganisztánban akut probléma a lakosság iható vízzel való ellátása, valamint a hegyekből rendszeresen lezúduló árvizek hatásainak semlegesítése. (Az árvizek mellett, hogy veszélyeztetik az otthonokat, az embereket, rendre tönkreteszik a roppant kevés mezőgazdasági művelésre alkalmas területet, elpusztítják az egész éves megélhetést adó termést.) Így a PRT-7 kutakat fúratott, törpe vízműveket építtetett Nahrin és Tala-wa Barfak járásban, és több helyen, például Deh-e Sallah

járásban főszerepet vállalt az árvízvédelmi töltések létrehozásában, avagy az úgynevezett gabionok (árvízvédelmi kosarak) telepítésében. Ezek a beruházások jelentősen javították a magyar tartományi újjáépítési csoport megítélését, és mondhatni, ellensúlyozták a másutt, például az Andarab-völgyben végrehajtott projekteket. – Roppant érzékenynek kell lenni a beruházások tervezésénél – mondja Szabó dandártörbőrnök –, ugyanis a tartományon belül nem szabad preferálni egyetlen térséget sem, mindenhová kell juttatni a se-

gítségéből. A PRT-k természetesen a népcsoportok között sem tehetnek különbséget. A törzsi alapon szervezett társadalomban ugyanis a különböző népek, a tadzsikok, a pasthuk, a hazarak vagy épp a gudzsorok megkülönböztetett érdeklődéssel figyelik, hogy mások nem kapnak-e többet, mint ők.

A 7. váltás nevéhez kötődő, oktatási célú beruházások közül ki kell emelni a khinjani leányiskola teljes rendbetételét, a Baghlan-i Jaididban és a Dushiban lévő leányiskolák tetőszerkezetének felújítását, valamint egy új leányiskola felépítését Banuban. Az egészségügyi támogatásai között szerepelt egy tébécé-klinika, valamint egy BHC (Basic Health Clinic – alapellátó klinika) létrehozása, és természetesen ők is folytatták a mindenkor, rövid távú segélyezési akcióikat, élelmiszert, ruházatot, sátrakat, iskolai felszerelést és berendezési tárgyakat juttatva el a rászorulóknak. Ami pedig az afganisztáni, roppant elmaradott infrastruktúrát illeti: a PRT-7 a lakosság és az ISAF közlekedésének biztosítása érdekében, útfelújításokat végzett Shorcha település térségében, valamint Nahrin járásban. Mindezen feladatokat a kontingens ter-

A PRT-7 egészségügyi részlege afgán sebesülteket lát el

mészetesen „csak” tervezte és szervezte, illetve szavatolta a megvalósítás biztonsági körülményeit. Az ISAF PRT-filozófiája szerint ugyanis a beruházásokat közbeszerzés alapján, lehetőleg a helyi vállalkozók bevonásával kell megvalósítani, ezzel is munkalehetőséget biztosítva a helyi lakosságnak.

Amikor Szabó Lászlót a két váltásban teljesített szolgálatának összehasonlítására kérem, sok azonosságot, de jelentős különbségeket is említ. Két esztendő múltán visszatérő parancsnokként nem „küszködött” beilleszkedési, ismerkedési problémákkal, hiszen jól ismerte a feladatot, a helyi viszonyokat. Sok tar-

tományi, katonai és kormányzati vezető még a helyén volt a hetedik váltás idején is, és emlékeztek a második kontingenssel megkezdett közös, sikeres együttműködésre. Ugyanakkor – teszi hozzá a parancsnok –, a hetedik váltásnak drasztikusan leromlott biztonsági körülmények közepette kellett végrehajtania a feladatait. Vagyis minden, akár a legapróbb projekt tervezésekor is elsősorban a kontingens és a lakosság biztonságát kellett szem előtt tartaniuk. Ezek a „tényezők” nem mindig szolgálták az alapvető cél elérését, azaz az egyszerű emberek életkörülményeinek lehetőleg szerinti, gyors és hatékony ja-

vítását. Túl sok volt ugyanis az „ellen-drukker”. – Mindezen nehézségek ellenére a PRT-7 sikeresen hajtotta végre küldetését, és ez leginkább a kontingens katonáinak köszönhető – mondja Szabó tábornok. – Találékonyság. Ez a szó foglalja össze leginkább azt, hogy mitől olyan jók, többiek közül is kiemelkedők a magyar katonák, akik mindenkivel közvetlen, jó viszonyt tudnak kialakítani, a leghatékonyabban használják ki a „szerényebb” honi erőforrásokból adódó lehetőségeiket, csak a feladatra összpontosítanak, nem nézik a nehézségeket és egymásra vigyázva, mindig mindig „megoldanak”.

PÓTOLHATATLAN VESZTESÉG

A MŰVELTI TERÜLETEN A LEGJOBB FELKÉSZÜLTÉG, FEGYVERZET ÉS FELSZERELÉS, A FOLYAMATOSAN KIMAGASLÓ SZOLGÁLAT ELLENÉRE IS BÁRMIKOR TRAGIKUS FORDULATOT VEHETNEK AZ ESEMÉNYEK.

Az MH Tartományi Újjáépítési Csoport nyolcadik váltása sajnos szembesült ezzel a ténnyel; szolgálatauk végén, valóban az utolsó percekben halt hősi halált két katonánk: Pappné Ábrahám Judit posztumusz hadnagy és Kolozsvári György posztumusz hadnagy – mondja dr. Boldizsár Gábor ezredes, a kontingens parancsnoka. A Nemzeti Közszerelési Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának dékánja akkoriban az MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Művelési Központ parancsnokaként kapta a megbízást a nyolcadik váltás vezetésére.

Kontingensük roppant bonyolult politikai és biztonsági körülmények köze-

pette kezdte meg szolgálatát. Kikerkezésük után egy hónappal a kabuli kormányzat leváltotta a tartományi kormányzót, a biztonsági erők parancsnokát, valamint a rendőrfőnököt, így a meg-

előző kontingensek által kialakított jó kapcsolatokat szinte a nulláról kellett ismét felépíteni. Ezt a kapcsolatépítést azonban egyáltalán nem könnyítette meg az új tartományi vezetők rivalizálása,

**Művellet közben:
Megtért István alezredes
és Boldizsár Gábor ezredes**

PRT-8

2010. FEBRUÁR – AUGUSZTUS

A felértékelődött „észak-déli átjáró”: minden szállítós ezen az útvonalon folyik.

amely egyébként jellemző volt a járókban is. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy ebben az időszakban vált mind fontosabbá az északi utánpótlási útvonal mind az ellenállók, mind pedig az ISAF számára, ugyanakkor a térségben állomásozó nemzetközi erők, valamint az afgán biztonsági, rendőri és katonai erők létszáma nem tükrözte a veszély fokozódását. Ennek ellenére a kontingens mandátuma alatt állandósultak az ISAF, valamint az afgán biztonsági erők megszabású műveletei, amelyek jelentős hatást gyakoroltak a PRT feladatrend-

szérére, tevékenységére is. (Ennek hozadékaként például a PRT-8 tevékenységében súlyponteltolódás következett be a fejlesztési beruházások rovására, illetve a biztonságot erősítő feladatok javára.) Eközben még inkább bonyolították a helyzetet a Baghlan-i Jadid, Sahabudin, Dande Gori és Dahan Gori területeken jelenlévő két legnagyobb ellenálló csoport közötti, rendszeres összecsapások. A PRT-táborhoz közeli területeken március elején is voltak ilyen összetűzések, melyek során egyikük, a Hesb-i Islami Gulbuddin (HIG) je-

lentősen megerősödött, s az ellenállók jelenléte, erje lehetővé tette, hogy Baghlanban, észak-déli irányban kialakulhasson egy számukra szabad mozgást biztosító, összefüggő „folyosó”. Ennek következtében szinte állandósultak az afgán biztonsági erők, valamint a kontingens elleni, főleg kézfegyveres támadások. A magyar tartományi újjáépítési csoport is rendszeresen arra kényszerült, hogy a támadások elhárítása érdekében minden rendelkezésére álló harc- és gépjárművet, fegyverzetet bevetessen.

– A száraz tények (hadműveleti jelentések) mögött azonban egy évtizedek óta harcban álló, törzsi alapon szerveződött ország roppant bonyolult belső viszonyai, konfliktusai húzódnak meg, amelyek alapvetően meghatározzák a mindenkori PRT-k létét, tevékenységét is – avat be a „kulisszatitkokba” Boldizsár ezredes. Esetikben ez azt jelentette, hogy az egyik, a területet uralni kívánó „hadúr” (akinek viszonyát a tálibokhoz és az illegális tevékenységekhez nehéz volna pontosan körülhatárolni) konfliktusba keveredett a HIG-hez kötődő ellenálló csoporttal. A tét, a közös „ellenség” elleni harcra kívül, Afganisztán egyik legtermékenyebb, mezőgazdasági művelésre alkalmas területének birtoklása, valamint a fegyver-, az ember- és a kábítószer-kereskedelem feletti uralom megszerzése volt. E helyzet kialakulását az is elősegítette, hogy a korábban megtartott választások során, a térség többségi, tadzsik nemzetiségű lakossága Karzai elnök ellen szavazott, s emiatt Kabulból szinte semmiféle fejlesztési forrást nem kapott Baghlan tartomány. Ilyen körülmények közepette szinte természetes, hogy mindenki igyekezett mind hatékonyabban halászni a zavarosban. A PRT-k számára is újabb afganisztáni helyzet normalizálása érdekében, hogy bármiféle eszköz rendelkezésére állna. Az afgán biztonsági erők: az Afgán Nemzeti Hadsereg valamint a rendőrség így csak a jelentősebb

Generációk: a PRT-knek is köszönhetően, közülük kettőn már leány létükre is tanulhatnak

A montenegrói védelmi miniszter és vezérkari főnök a PRT-8 fegyverzetével ismerkedik

városokban tudja némiképp érvényesíteni az akaratát, a falvakat viszont a különböző (vallási, törzsi, ideológiai, gazdasági, vagy más érdekből szerveződött) fegyveres csoportosulások tartják uralmuk alatt. A biztonság kiterjesztése érdekében a kormányzat egy úgynevezett reintegrációs programot indított a fegyveres csoportok tagjai számára. Ennek lényege: amennyiben egy adott térséget, települést uraló, illetve ott tevékenykedő fegyveres csoportosulás felhagy illegális vagy ellenálló tevékenységével, és leteszi a fegyvert, akkor egyrészt amnesztiát kap, másrészt pedig már „jófiúkként”, mintegy milíciaként lesz a feladata az adott térség békéjének és biztonságának szavatolása. A program kezdeti, baghláni eredményéről, az első csoport megadásáról még az Al Jazeera tévéállomás is adott helyszíni tudósítást, meglehet, ettől „nem lett boldogabb” a magyar koinzens.

– Mi a biztosíték arra, hogy a tegnap még bennünket célpontnak tekintő ellenállók egy csapásra barátainkká válnak? Egy rendelettel mentesíteni lehet-e bárkit a közelmúltban elkövetett bűnei alól? – teszi fel a költői kérdéseket a kontingensparancsnok.

A PRT-8 e körülmények elle-

nére is sikeresen tevékenykedett tovább, amire hozzájárult az új nemzetközi szereplők megjelenése Camp Pannóniában. Nagyban segítették munkájukat (igaz, plusz feladatot is adtak) a német gyorsreagálási erők (Quick Reaction Force – QRF), valamint az amerikai előretolt sebészcsoporthoz (US Forward Surgical Team – FST). Az előbbieket a biztonság megteremtéséhez adtak támogatást, az utóbbiak pedig a műveleti területről beérkező sebesültek első, életmentő és életben tartó beavatkozásait végezték el. De a montenegrói kontingens is jelentős

tek, a tantermek felújítása mellett többek között 138 sátrat, 90 iskolapadot, 1300 székot és 11 000 iskolacsomagot adtak át harminchárom iskolának. De segítettek másakat is: Baghlan-i Jadid járásban konténert adományoztak a rendőrségnek, falat és kaput építettek a tartományi földhivatal köré, és hozzájárultak egy mecset felújításához is. A „kettős hatású” projektek keretében a tartományi nüőgyi hivataltól például árvízvédelmi sánckosarakat rendeltek, ezáltal nehéz helyzetben lévő övezetek jutottak munkához, majd az elkészített

támogatás volt a tábor őrzés-védelmét és biztonságát illetően, a tartományban települt amerikai lövészsorozat pedig az afgán rendőrök mentorálása („partnering”) révén járult hozzá a biztonság erősítéséhez.

A PRT-8 a nehézségek ellenére folytatta tovább az alaprendeltetése szerinti, rövid és középtávú segélyezési és fejlesztési programjait is. A segélyezési tevékenység keretében főleg az árvizek, földcsuszamlások sújtotta falvakba juttattak el létfontosságú adományokat, illetve hozzájárultak az oktatás fejlesztéséhez is: az épüle-

A legveszélyesebb terület: ezen a terepszakaszon támadták meg a magyar konvojt és vesztette életért a kontingens két katonája.

termékekkel a kormányzatot támogatták az árvízvédelemben. Egy másik akció is meg kell említenünk: a fogyatékkal élők szövetségének magyar megbízás alapján gyártott takaróit később, a téli időszakban, immár a PRT-9 katonái adták át a rászorulóknak. A 8. váltás számára kétségtelenül fontos segítséget jelentett, hogy az amerikai erők tartománybeli megjelenésével, hozzájuthatott az Amerikai Egyesült Államok kormánya által biztosított fejlesztési kerethez (Commander's Emergency Response Program – CERP) is. E program

hozzájárt a szűkös fejlesztési források kiegészítéséhez; igaz, a PRT-8 idején e pénzügyi keretek felhasználásának rendje még nem alakult ki, így az előnyös lehetőségeket inkább a következő váltások használhatták ki hatékonyan. A CERP forrásaira azért is nagy szükség volt, mert a honvédelmi tárca által, a CIMIC-projektekre biztosított 180 millió forinttal rendelkeztek ugyan, de a Külügyminisztérium által kezelt, osztott és pályázatot fejlesztési keret – kezdetben évi ötszázmillió forint – jócskán csökkent, és a minisztériumok közötti

keretátadás is időigényes folyamatnak bizonyult.

A tartományi újjáépítési feladatok végrehajtásához természetesen minden szakmai segítség jól jön: a PRT-8-nak is volt civil kormányzati partnere, a politikai tanácsadó, a rendőri oktatók is tartottak rövidebb tanfolyamokat, az EUPOL magyar rendőrei is közreműködtek a biztonság erősítésében, de meg kell jegyezni, a PRT-8 (sem) rendelkezett fejlesztési szakemberrel, tanácsadóval.

A PRT 8. váltásának – a váltolt körülmények közepette végzett – tevékenységét sikeresnek ítéli Boldizsár ezredes. A katonák mégis megrendülten távoztak Afganisztánból. Két társuk elvesztése nagyon megrázta a kontingenst, sokan még ma sem tudják feldolgozni a történeteket. Még akkor sem, ha tudják, ők mindent megtektek. Szolgálatuk végeztével, amikor több lépcsőben telepítették haza a katonákat, egy páncélozott gépjárművekből álló konvojukat megtámadták, s e közben kapott RPG-találatot az egyik járműük. A több mint hetven percig tartó összecsapás során, az éppen akkor tomboló homokvihar miatt sem a légi támogatásra kért vadászgép, sem a harci helikopterek, sem a mentőhelikopter nem tudott segíteni nekik, ezért önerőből kellett elhárítaniuk a támadást...

KÖSZÖNET ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

Hende Csaba honvédelmi miniszter címzetes tartalékos hadnagy címet és emléktárgyat adományozott a Knorr-Bremse Hungária Kft. ügyvezetője, Oláh Antal részére, akinek a személyes és erkölcsi támogatása nélkül nem készülhetett volna el az 1956-os forradalom és szabadságharc Juta-dombi katonahőseinek emlékműve. Az eseményen részt vett Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára is.

Korábban már beszámoltunk arról, hogy a kft. és a honvédelmi tárca 25 éve szóló használatbavételi szerződést írt alá, amelynek értelmében a minisztérium gondoskodási körébe vonta a cég budapesti irodájának területén álló emlékművet.

HM Sajtóiroda

Fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

ELMÉLETBEN – GYAKORLATBAN

Figyelőhely kiválasztása és működtetése, zónafelderítés, felderítő járőr tevékenysége – többek között ezeket az ismereteket sajátították el a debreceni Boeckai-dandár lövészkatonái. A lövészszerződésnek évente több alkalommal tartanak olyan felkészítést, amelynek keretében az állomány megismeri a felderítő harceljárásokat és a rendszeresített híradóeszközöket. A hajdúhadházi Vay Ádám Kiképzőbázis gyakorlóterén a kiképzők, továbbá a szakasz- és századparancsnokok öt foglalkozási helyen győződhetek meg arról, hogy a katonák a gyakorlatban miként alkalmazzák elméleti ismereteiket.

Kép és szöveg: Révészné dr. Markovics Zita hadnagy

TŰZKERESZTÉG

A dóci lőtérén a 14 hetes alapkiképzésüket teljesítő leendő szerződéses katonák ismerkedtek a gyújtófegyverek elleni védelemmel. A komplex foglalkozáson részt vevők gyakorolták a különböző tűzoltóeszközök al-

kalmazását, s a tűzoltás egyszerű módjait is. A cél az volt, hogy a katonák szokják meg a tűz közelségét, sajátítsák el a helyes mozgást lángoló környezetben, tanulják meg a tűzpárra és a feladatra való egyidejű koncentrációt, s próbálják meg végképp leküzdeni a tűzzel szembeni pszichés gátat.

S. P.

Fotó: Galovitsk Gábor

TÜZÉRRÉ FOGADOM

A Szent Borbála-napok keretében rendezett ünnepségen a régi hagyományok szerint avatták tüzérré az MH Ludovika Zászlóalj tüzér szakirányán tanuló harmadéves honvédtisztjelölteket, tiszteletbeli tüzérré pedig azokat, akik sokat tettek a fegyvernemért – így például Molnár Zsolt ezredes, a Ludovika-zászlóalj parancsnokát is. A budapesti Zrínyi laktanyában megtartott ceremónia a hagyományoknak megfelelően zajlott: az öreg tüzerek – a „Nesze neked, kopasz tüzér!” felkiáltás mellett – a töltőfával ütést mértek az avatandók tomporára, akik ezt a „Köszönöm, öreg tüzér!” válaszal hálálták meg. A program során átadták az Év tüzére kitüntetést is. A program során átadták az Év tüzére kitüntetést, valamint a legjobb tanulmányi eredményt elért negyedéves tüzérhallgatónak járó Borbála-kardot is.

Snoj Péter
Fotó: Tóth László

A BIZALOMERŐSÍTÉS JEGYÉBEN

Az „európai bizalom- és biztonság-erősítő intézkedések” alapján négyfős ukrán delegáció tett ellenőrző-értékelő látogatást az MH 5. Bocskai István Lövészdandárnál. A vendégek megismerkedtek az alakulat szervezeti felépítésével, kiképzéseivel, missziós és egyéb nemzetközi feladataival. Megtekintették a 39. lövész-zászlóalj és a 24. Bornemissza Gergely Felderítő-zászlóalj katonáinak fegyvereit és technikai eszközeit, illetve a Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégium 9. évfolyamos növendékeinek közelharc-bemutatóját, majd felkeresték a hajdúhadházi Vay Ádám Kiképzőbázist.

Honvedelem.hu

A komplex záróvizsgálattal fejeződött be az MH Altiszti Akadémiához bevonult honvédtisztjelöltek 14 hetes alapkiképzése. Az alaki és fizikai felméréseket követően tereptani, harcászati, vegyvédelmi, műszaki és egészségügyi ismeretéről, továbbá a lökiképzésen tanultakról adott számot az MH Ludovika Zászlóalj állományából érkezett 96 fű és 14 lány. A vizgát mindenki sikeresen teljesítette, az ezt igazoló oklevelet ünnepélyes keretek között vehették át a honvédtisztjelöltek.

Kép és szöveg: Durucz né
Téglás Dóra főhadnagy

LÉGTERÜNK VÉDELMEZŐI

Az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred jubileumi, 10. fegyvernemi napján mondott beszédében Hende Csaba honvédelmi miniszter kiemelte: egyetlen ország sem biztosíthatja szuverenitását, ha nem ura saját légtérének. A légvédelem területén történt fejlesztésekről szólva úgy fogalmazott: tíz év után megkezdődött a harmadik 3D-s radar építése, az ország számára kedvező módon változott a Gripen-szerződés, s a haderő már rendelkezik az előretolt repülésirányító képességgel is. A tárcavezető hangoztatta azt is, hogy erre a fegyvernemre mindig úgy tekintett a Magyar Honvédség, mint rendkívül képzett, végsőskig elkötelezetten dolgozó közösségre, igazi bajtársakra, akikre minden körülmények között számítani lehet.

Kép és szöveg: Kálmánfi Gábor

SZEMÉLYES TAPASZTALATOK

Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára Kecskemétre látogatott, hogy személyesen informálódjon az MH 59. Szentgyörgyi Deszós Repülőbázis szervezeti felépítéséről, az alaprendeltetésből fakadó feladatokról, a szolgálat ellátásának feltételeiről és a katonák munkakörülményeiről. A vendéget Kilián Nándor dandártábornok, parancsnok tájékoztatta, Bozoki János okleveles mérnök ezredes pedig az MH Légijármű-javító Üzem tevékenységéről beszélt. Vargha Tamás ezt követően a bázison települő alakulatok parancsnokaival és Sáfár Albert dandártábornokkal, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság légierő haderőnemi főnökével együtt megkoszorúta a szolgálatellátás közben elhunyt pilóták emlékművét.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

KITÜNTETETT TENGERNAGY

Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke hivatalos úton a belgiumi Monsban, a Szövetséges Erők Európai Főparancsnokságán járt. Látogatásának fő célja az volt, hogy a Magyarország köztársasági elnöke által adományozott Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal katonai tagozata kitüntetését átadja James G. Stavridis tengeragnak, a NATO európai erők főparancsnokának, aki egyben az Amerikai Egyesült Államok Európában állomásozó haderejének parancsnoka is. Az államfő Magyarország érdekeit segítő személyes segítségéért és erőfeszítéseirért, illetve a Magyar Honvédség NATO-műveletekben folytatott szerepvállalásához nyújtott támogatásáért részesítette elismerésben a tengeragnyot.

Honvéd Vezérkar

AMERIKAI ATTASÉ A BOCSKAI-DANDÁRNÁL

Mark Karas ezredes, az Amerikai Egyesült Államok véderő-taséja bemutatkozó látogatáson járt az MH 5. Bocskai István Lövészdandár debreceni laktanyájában. Dr. Böröndi Gábor dandártábornok, parancsnok, illetve helyettese, Lippai Péter ezredes fogadta a diplomatát, aki megismerhette az alakulat szervezeti felépítését, hazai és missziós tevékenységét, együttműködési rendszerét. Ezt követően Rédei Róbert alezredes, a 24. Bor-nemissza Gergely Felderítő-zászlóalj parancsnoka adott áttekintést az általa irányított szervezetről történetéről és kiképzéseiről; a tájékoztatás keretében a katonai attasé a zászlóalj által használt fegyvereket és technikai eszközöket is megtekintette.

Honvédelem.hu

NEMZETI KATONAI STRATÉGIA

Mérföldkőhöz érkezett a magyar honvédelmi politika: a kormány december 19-i ülésén elfogadta a nemzeti katonai stratégiát, amely a Magyar Honvédség megújulásának egyik fontos eszközeként közép- és hosszú távú irányutatót nyújt a haderő számára, meghatározva az ország védelmében és érdekeinek érvényesítésében betöltött szerepét. A dokumentum ennek érdekében kijelöli az alkalmazás és a fenntartás fő elveit, a fejlesztés irányait, meghatározza azokat a célokat és eszközöket, amelyek révén a Magyar Honvédség korszerű, rugalmasan és hatékonyan alkalmazható képességekkel, kiegyensúlyozott struktúrával rendelkező haderővé válik. A nemzeti katonai stratégia egyúttal tájékoztatja szövetségeseinket, partnereinket és a magyar állampolgárokat a honvédelmi politika jövőbeni irányairól is.

HM Sajtóiroda

HŐSÖK EMLÉKEZETE

Katonai tiszteletadás mellett avatták újra 16 hősi halott sírját Budapesten, a Rákoskeresztúri új köztemető 32-es parcellájában. A ceremónián részt vett Kun Szabó István dandártábornok, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár parancsnoka, dr. Tóll László alezredes, a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hábórus Kegeleti Főosztály vezetője, valamint helyettese, Maruzs Roland őrnagy is. Rákoskeresztúron az első világháború idején alakították ki a Hősök temetőjét, ahol több mint tízezer magyar és négyezer más nemzetiségű hősi halottat helyeztek végső nyugalomra. A második világháború alatt is temettek ide katonákat, ám 1948 után szisztematikusan felszámolták a sírkeret, ahol ma már csak elvétve található néhány katonasírt.

Kovács Dániel; fotó: Tóth László

A magyar Gripenek nagy napjai

NYOLCEZRESEK

REPÜLÉSTÖRTÉNETET ÍRT 2012-BEN A KECSKEMÉTI REPÜLŐBÁZIS ÁLLOMÁNYA: 3000 KILOMÉTERES ÁTTELEPÜLÉST KÖVETŐEN, SVÉDORSZÁGBAN SIKERESEN VÉGREHAJTOTTAK EGY LEVEGŐ-LEVEGŐ GÉPÁGYÚ- ÉS RAKÉTAÖLVÉSZETET, VALAMINT FÖLDKÖZELI, NAGY SEBESSÉGŰ REPÜLÉSEKET IS VÉGEZTEK.

Feszített tempójú, de eredményes évet tudhatnak maguk mögött az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis katonái. Kilián Nándor dandártábornok, a bázis parancsnoka azonban már tudja: az idei esztendő sem lesz könnyebb.

– Egy váratlan „ajándékkal” a Gripenek lizingidejének tíz évvel, 2026-ig történt meghosszabbításával „indult” 2012, majdnem a duplájára, 32 800 órára növekedett a repülhető órák száma. Ennek köszönhetően tavaly 1700 órát repültünk, így lényegesen több kiképzési feladatot tudtunk végrehajtani, mint korábban. Többek közt ez is alátámasztja sejtéseimet: hároméves viszonylatban átlagos évet zártunk tavaly; keményebbet, mint 2011-ben, de állíthatom, hogy lazábbat, mint az idej – foglalta össze az elmúlt évben végzett munka és a

2013. évi kiképzési feladatok várható arányait Kilián tábornok. – Februárban egy légtérsértő gép elfogásának gyakorlásával, a Lima feladattal „melegítettünk be” 2012-re, a következő hónapokban történtek aztán be is bizonyították, hogy milyen nagy jelentősége van a pilóták felkészültségének, a készleteti szolgálat feszes ellátásának. Évente ugyanis átlagosan közel félmillió repülőgép használja Magyarországi légtérét; tavaly berepüléskor harmincketten nem jelentkeztek be a polgári légiforgalmi irányításnál. Az esetek döntő többségében, rövid időn belül sikerült ugyan rádiókapcsolatot teremteni a gépekkel, a „feledékeny” pilóták miatt azonban hat alkalommal Alfa riasztást kaptunk a NATO dél-európai légtérrel ellenőrző Poggio Renatico harcálláspontjától.

Lőgyakorlat Tatárszentgyörgyön, le-

Kilián Nándor dandártábornok

Ugrik Csaba ezredes (képünk bal oldalán) tavaly szeptember óta a bázisparancsnok-helyettese

A készenléti szolgálat riasztása; a repülőgéppár felszállásának komoly költségei vannak, csak az alkalmanként felhasznált kerozin közel kétmillió forintba kerül. Ehhez jön még például a gépek riasztási idejére vetített lízingdíja, az irányításukhoz szükséges energia ára, a pilóták és a műszakiak illetménye. Nálunk ezek a költségek a Magyar Honvédséget terhelik, Németország viszont „kőkeményen” kiszámolzza a figyelmetlen hobbipilótának vagy az őt alkalmazó légitársaságnak.

vegő-föld lövészet Hajmáskér térségében, Nyitott Égbolt-tanfolyam Horvátországban, Nateval 2012 NATO harcászati ellenőrzés, nagytávolságú deszantdobás gyakorlása, többnemzeti elektronikai hadviselési gyakorlat, részvétel a NATO E-3A AWACS bázisán tartott nyílt napon és a Lion Effort 2012 nemzetközi gyakorlaton, szituációs tűzoltási és mentési gyakorlat, Link-16-os, szövetségi előírás szerint védett katonai adatvonalrendszer telepítése, valamint sikeres tesztje és üzemeltetési engedélyének megszerzése – felsorolni is nehéz a repülőbázis állománya által tavaly végrehajtott feladatokat. Mindezek mellett júliusban, a fairfordi repülőnapon, a „Concours d'Elegance” zsűrije az Over All kategóriában a Royal International Air Tattoo 2012 legszebb repülőgépeinek választotta a magyar An-26-ost. A gép kecskeméti személyzete „magya-

ros” öltözetben, a hajózóruhájuk fölött betyáros fehér inget és mellényt viselve fogadta a gratulációkat.

– Köszönöm kollégáim munkáját, hiszen minden egyes alkalommal megfelleltünk az előljáró által meghatározott elvárásoknak – mondta a tábornok. – Különösen büszke vagyok arra, hogy olyan feladatokat is sikeresen teljesítettünk, amelyeket korábban csak gyakoroltunk, de éles helyzetben még sosem hajtottunk végre. A svédországi Visdel település melletti lőtérén megrendezett Légi Főlény 2012 gyakorlat alkalmával például először hajtottunk végre közel 3000 kilométeres áttelepülést. Ugyanitt lehetőségünk volt nagy sebességű, száz méter alatti, kis magasságú, több fordulópontos navigációs repülésre és levegő-levegő rakéták indítására is. A gyakorlaton öt együlékes harci és két kétülékes kiképző/harci géppel vittünk

rész, tíz pilótánk pedig kiváló és jó eredménnyel hajtottta végre a magyar Gripenek történetének első levegő-levegő gépgyűlölvészetét. Egy célzákra kellett löni, amelyet a Saab Special Aviation Operations cég élénkszárgára festett, Lerjet 35 típusú kéthajtóműves gépe vontatott maga után. A célzákban speciális érzékelőket építettek, amelyek segítségével 10 centiméteres pontossággal meghatározható volt, hogy milyen közel és milyen irányban haladtak el mellette a 27 milliméteres gépgyűnk lövedékei. A kiértékelés során az is kiderült, hogy bár először hajtottunk végre ilyen feladatot, a magyar pilótáknak nem kell szégyenkezniük: volt olyan kollégám, akinek 15-ös sorozatából minden lövése elérte a mérhető tartományt, többen a célzásokot is eltalálták – kettőt bele is lőtünk a tengerbe.

Szeptember közepén huszonhárom

Gripen-pilótával együtt vadászirányítók és előretolt repülésirányítók is részt vettek a Svéd Királyi Légierő repülőharcászati szimulációs központjában tartott szimulátoros harcászati kiképzésen. Itt olyan feladatokat is gyakorolhattak, amelyek a hazai gépek száma miatt itthon nem lehetett volna végrehajtani.

– A svéd bázison nyolc, hálózatba kötött szimulátoron „repülhettünk” egyszerre – idézte fel a történeteket a kecskeméti repülőbázis parancsnoka. – Így nemcsak az egymás elleni harcot, hanem a géppárok és a négyes kötelékek légi harcát is gyakorolhattuk. Sőt, az ottani rendszer ellenséges célok generálására is képes, így egyszerre akár nyolc Gripen is támadhat. Több mint kétszáz „felszálást” hajtottunk végre; mindez itthon, a

A bázis állományából 2012-ben az Év katonája kitüntetést kapott tisztek közül Kiss Norbert százados, az altisztek közül Szabó Ferenc főtörzsőrmester, a tisztesek közül Kovács Tamás szakaszvezető és a közalkalmazottak közül Makai Sándor érdemelte ki. Az Év hajózája Gróf Gergely őrnagy, az év repülőműszakija Szabó István főtörzsőrmester, az év logisztikusa pedig Cseh Csaba zászlós lett.

levegőben, a svéd szimulátoros képzés költségének tízszeresébe került volna.

Ugyancsak repüléstörténeti eseménynek számít, hogy tavaly, november 8-án a magyar Gripen-program során először, egy komplex kiképzési repülési feladat keretében a magyar légierő összes hadrendben lévő vadászgépe levegőbe emelkedett.

– E rendkívül emlékezetes eseményt

a műszaki állomány áldozatos munkáján túl az tette lehetővé, hogy ebben az időszakban egyik repülőgépnél sem volt úgynevezett „heavy maintenance”-sze, azaz 200, 400 és 600 óránkénti, kötelező nagyjavítása. A 14 vadászgép kötelezőrepülésének másik apropója az volt, hogy október 26-án a Gripenek megrepülték a nyolcezeredik órát – tette hozzá végül Kilián tábornok.

TÁBORI POSTA

2012 ŐSZÉN A MAGYAR HONVÉDSÉG MEGKEZDTE AFGANISZTÁNI SZEREPVÁLLALÁSÁNAK ÁTALAKÍTÁSÁT, AMELYNEK KÖVETKEZTÉBEN ÁTMENETILEG MEGNÖVEKEDETT AZ AFGANISZTÁNBAN SZOLGÁLÓ MAGYAR KATONÁK SZÁMA. JÖVŐ TAVASSZAL AZONBAN – AZ ÁTMENET SZÖVETSÉGESI STRATÉGIÁJÁNAK MEGFELELŐEN – JELENTŐSEN CSÖKKEN MAJD A HONVÉDSÉG AFGANISZTÁNI KONTINGENSEINEK LÉTSZÁMA.

A MAGYAR HONVÉDSÉG AFGANISZTÁNI SZEREPVÁLLALÁSA

Az Afganisztánban tevékenykedő NATO Nemzetközi Biztonsági és Együttműködő Erők (ISAF) 2014 végéig fogják átadni az afgán kormány számára a biztonsági felelősséget. Napjainkban a hagyományos katonai műveletek több mint felét a 178 ezer fős Afgán Nemzeti Hadsereg egységei vezetik, emellett a biztonsági felelősség átruházása folyamatának következtében az afgán lakosság 75%-a már olyan területen él, ahol az afgán biztonsági erők garantálják a biztonságot.

A magyar katonák afganisztáni tevékenységével nemcsak a Magyar Honvédség külföldi válságkezelő műveleti tapasztalata növekszik, hanem az ország védelmi képessége is. A felkészült, műveleti tapasztalattal rendelkező katonák hatékonyabban tudják ellátni a haza fegyveres védelmét.

Dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter a 2012. augusztus 23-án tartott kormánybizottsági sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a Magyar Honvédség 2012 őszén megkezdte afganisztáni szerepvállalásának átalakítását, amelynek elemei a következők:

- 2013 tavaszára a magyar vezetésű **Tartományi Újjáépítési Csoport (PRT)** befejezi feladatát, ezért a Magyar Honvédség 2013 márciusában kivonja a PRT-t. Ezzel egy időben Magyarország a tartományi fejlesztési tevékenységét is befejezi Afganisztánban. A PRT-ben szolgálatot teljesített és teljesítő magyar katonák tevékenységének köszönhetően Baghlán tartományban közel százezer ember életminőségét javítva fejlődött az oktatás, az egészségügyi ellátás, a mezőgazdaság hely-

zete és jelentős fejlesztések történtek az infrastruktúra terén is. A PRT 13., utolsó váltása 2012 decemberében megkezdte a hazatelepülés logisztikai feladatait, a feleslegessé vált eszközök hazaszállítását.

- Hazánk 2012. október 1-től hat hónapra átvette a **Kabuli Nemzetközi Repülőtér** védelmét. Hazánk immáron harmadik alkalommal vállal szerepet a stratégiai jelentőségű repülőtér zavartalan működtetésében.

- A Khilagy-ban tevékenykedő magyar–amerikai **Műveleti Összekötő és Tanácsadó Csoport** az afgán lövészászlóalj sikeres 2012. júliusi értékelésére tekintettel decemberben átalakult, feladatrendszere megváltozott. A magyar–amerikai **Katonai Tanácsadó Csoport** 2013 tavaszától Mazar-e Sharif-ba települve lát majd el tanácsadó feladatokat.

- A **Különleges Műveleti Csoport** is átalakult az ősszel. A még egy csoporttal és törzselemmel kiegészített, megerősített kontingens új neve **MH Különleges Műveleti Kontingens**. Az egység a törzsem révén önállóbban tud tevékenykedni, mert működéséhez kevesebb szövetségi támogatásra van szükség. Ez fontos lépés a Magyar Honvédség különleges műveleti képességének fejlesztésében. A kontingens feladatainak egyik eleme az afgán biztonsági erők újjászervezése, illetve kiképzésének és képességeinek növelése.

MAGYAR HONVÉDSÉG AFGANISZTÁNI RÉSZVÉTELÉNEK ÁLLOMÁSAI

- Hazánk 2003 januárja óta vesz részt katonai kontingenssel az afganisztáni ISAF-misszióban.

- 2004. július és 2006. szeptember között a Magyar Honvédség egy Könnyű Gyalog Századdal volt jelen Kabul délnyugati városrészében.

- 2006. október 1-től hazánk Tartományi Újjáépítő Csoportot vezet Baghlan tartományban.

- 2008 októbere és 2009 áprilisa között a honvédség először látta el a kabuli nemzetközi repülőtér (KAIA) katonai részének irányítását.

- 2009 áprilisa óta az Ohioi Nemzeti Gárdával közösen képviseli a Magyar Honvédség az Afgán Nemzeti Hadsereg Baghlan tartományba települt lövészászlóalját.

- 2009 óta működik a Magyar Honvédség Különleges Műveleti Csoport, amely nemrég kontingenssé alakult.

- 2010-ben az afgán elnök- és parlamenti választások biztonságának növelése érdekében egy szakaszerejű alegység (Választást Biztosító Szakasz) tevékenykedett Baghlan tartományban.

- NATO felszerelés donációs program keretében hazánk 21 ezer AMD típusú karabélyt és 150 000 töltényt adott át az Afgán Nemzeti Haderő fejlesztésének elősegítése érdekében.

- 2010-ben kezdte meg szolgálatát a Logisztikai Iskola Mentorcsoporthoz, a Mi-35-ös Légi Kiképzés-támogató Csoport (Mi-35 AMT) és a Nemzeti Támogató Elem.

- 2010 októbere és 2011 áprilisa között a honvédség már második alkalommal látta el a kabuli nemzetközi repülőtér katonai részének irányítását.

- 2011-ben állt szolgálatba a magyar légierő második mentor csoportja az MH Mi-17-es Légi Tanácsadó Csoport (Mi-17 AAT).

A MAGYAR HONVÉDSÉG AFGANISZTÁNBAN SZOLGÁLÓ KONTINGENSEI

2012 decemberében 50 ország mintegy 100 ezer katonája szolgált az ISAF-misszióban.

A mintegy 530 magyar katona jelenleg nyolc kontingensbe szerveződve és egyéni beosztásokban látja el feladatait Afganisztánban:

Tartományi Újjáépítési Csoport (MH PRT)

Jelenleg a Tartományi Újjáépítési Csoport (Provincial Reconstruction Team, PRT) 13. váltása szolgál Pol-e Khomriban, Sipos Antal ezredes parancsnoksága alatt.

A PRT ezen utolsó váltása decemberben megkezdte a Pannónia táborban lévő haditechnikai eszközök Magyarországra történő hazaszállítását. Magyarország 2013 tavaszán befeljezi Baghlan tartományi fejlesztési tevékenységét, ezzel egy időben pedig a Magyar Honvédség kivonja a PRT-t.

A 2006 ősze óta Pol-e Khomriban szolgálatot teljesítő kontingens feladata Baghlan tartomány újjáépítésének koordinálása, illetve az újjáépítésben való részvétel volt. Ez egyrészt polgári feladatokat (infrastruktúra-fejlesztés, azaz iskola-, kórház-, hídépítés és felújítás) jelentett, másrészt az újjáépítéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásának katonai támogatása (járőrözés, őrsz- védelem, konvoj kísé- rés) tartozott a tevékenységi körébe. A PRT-nek nem feladata a Baghlan tartományban folyó kintikus hadműve- letekben való részvétel.

2006 októbere óta, már több mint 2500 magyar katona szolgált a tartományi újjáépítési csoportban. A PRT-ben a magyar katonák mellett az évek során amerikaiak, albánok, horvátok és montenegróiak is szolgáltak. Jelenleg 34 montenegrói katona szolgál a PRT 13. váltásával magyar alárendeltségben.

A magyar vezetésű PRT eddigi 6 éves tevékenysége sikeres volt, és elismerést váltott ki mind szövetségeseink, mind az afgán nép és a hatóságok körében. A kontingens számos területen (oktatás, egészségügy, infrastruktúra-fejlesztés, árvízvédelem, menekültügy, energiaszektor stb.) segítette az életkörülmények javítását és Baghlan tartomány fejlesztését.

Az oktatás területén például a PRT-nek 387 oktatáshoz kapcsolódó projektje volt az elmúlt hat évben. Az oktatási programok kb. 40-50 000 tanköteles gyereket érintettek, akik közül 20 000-en leánygyermekek. Az oktatási projekteinkkel javítottuk a nemek közötti esélyegyenlőséget Baghlan tartományban. A PRT programjai következtében az oktatási infrastruktúra feltételeinek javulása a tartomány tanköteles korú gyermekeinek 15%-át érintette.

A Magyar Honvédség Tartományi Újjáépítési Csoportjának szolgálatteljesítés közben elhunyt katonái:

- Kovács Gyula posztumusz hadnagy, Afganisztán, 2008. június 10.**
- Nemes Krisztián posztumusz őrnagy, Afganisztán, 2008. július 12.**
- Pappné Ábrahám Judit posztumusz hadnagy, Kolozsvári György posztumusz hadnagy, Afganisztán, 2010. augusztus 23. (Kolozsvári György Budapest, 2010. szeptember 7-én hunyt el).**
- Róth Orsolya posztumusz hadnagy; Dálnoki András posztumusz hadnagy, Afganisztán, 2011. május 17.**
- Dr. Borbély Csaba orvos százados, Afganisztán, 2011. június 10.**

MH Kabuli Nemzetközi Repülőtér Őr- és Biztosító Kontingens (MH KNR ÖBK)

A Magyar Honvédség Kabuli Nemzetközi Repülőtér Őr- és Biztosító Kontingense a kabuli repülőtér katonai részének védelméért felel Benda László ezredes parancsnoksága alatt.

2012. október 1-jétől Magyarország látja el a repülőtér földi védelemmel összefüggő vezető nemzeti feladatait és a repülőtér védelmét. A magyar katonák (mintegy 230 fő) mellett portugálok is szolgálnak mintegy 70 fővel.

Az MH KNR ÖBK a kabuli repülőtér katonai részének zavartalan működéséért és a reptér területének kitérően belüli védelméért felel. A magyar katonák fő tevékenysége: személy és gépjármű ki- és beléptetése, kapuk őrzése, afgán alkalmazottak ki és beléptetése, gyorsreagálású egységként való tevékenység repülőesemények földi biztosításánál, továbbá előre nem látható feladatok, mint például a konvojok őrzése.

Hazánk már két alkalommal (2008 októberé és 2009 áprilisa, illetve 2010 októberé és 2011 áprilisa között) látta el eddig a kabuli nemzetközi repülőtér katonai részének vezető nemzeti feladatait, amely során magyar főtiszt irányította a repülőtérrel. Jelenleg Franciaország adja a repülőtér parancsnokát.

Művelési Tanácsadó és Összekötő Csoport (MH OMLT) - Katonai Tanácsadó Csoport (MH MAT)

2012 decemberében átalakult a Magyar Honvédség Művelési Tanácsadó és Összekötő Csoportja (Operational Mentor and Liaison Team, OMLT), amelyet az Amerikai Egyesült Államok Ohioi Nemzeti Gárdájával közösen működtetett. A kontingens új neve Katonai Tanácsadó Csoport (Military Advisory Team, MAT). Baghlan tartomány biztonsági helyzete – az OMLT és az általa mentorált zászlóalj tevékenységének is köszönhetően – az elmúlt időszakban javult.

A MAT magyar állománya szintén az Ohioi Nemzeti Gárda katonáival közösen látja el feladatait. A magyar vezetésű OMLT 2009. április vége óta látja el a Baghlanba települt 209-es ANA Hadtest 2. dandár 3. zászlóaljának művelési felkészítését a Pomehriúti délre fekvő kihalgaji laktanyában. A magyar-amerikai mentor csoport tevékenységének sikerét jelenti, hogy a Baghlan tartományban lévő afgán lövészászlóalj felkészülését az önálló feladat-végrehajtásra sikeresen befejezte.

A MAT kontingens a PRT kivonásával Mazar-e Sharifba települ, és ott folytatja az afgán biztonsági erők mentorálását. Az OMLT magyar és amerikai katonái az afgán zászlóalj kiképzése és felkészítése során folyamatosan figyelemmel kísérték az alakulat tevékenységét. Ennek megfelelően az OMLT tagjai jelen voltak az afgán katonák feladat-végrehajtásánál, például a járőrözésnél vagy más műveleteknél. Az OMLT minden egyes alkalommal kiértékelte az afgán alakulat teljesítményét. Az így szerzett tapasztalatokat felhasználják a kiképzés során. A magyar katonák itt 60 év után ismét harci körülmények között teljesítik a kötelességüket. A mentor tevékenységen keresztül a nemzetközi erőknek a fő célja az, hogy kiképezzék és felkészítsék az afgán hadsereget, hogy az afgán kormány önállóan is képes legyen fenntartani a biztonságot az országban.

MH Mi-17 Légi Tanácsadó Csoport (MH Mi-17 AAT)

A Mi-17-es Légi Tanácsadó Csoport (Air Advisory Team) mandátuma jelenleg 2013 szeptemberéig szól, létszáma 8 fő. Napjainkban a kontingens 5. váltása kezdi meg szolgálatát Afganisztánban. Az Mi-17 AAT állományát az MH 86. Szokol Helikopterbázis katonái adják 4 hónapos váltásokkal.

Az MH Mi-17 AAT feladata az Afgán Légierő Mi-17-es szállítóhelikopter hajózó állományának elméleti és gyakorlati repülőképzése valamint az Afgán Nemzeti Hadsereg Légi Hadtest helikoptereinek csapatszín-

tű üzemben tartásában történő felkészítés, illetve az üzemben tartással kapcsolatos műszaki tevékenység mentorálása. A tanácsadó csoport az ISAF teljes műveleti területén alkalmazható.

Az MH Mi-17 AAT a NATO Kiképző Misszió – Afganisztán alárendeltségében tevékenykedik, Shindand központtal Herat tartományban hajtja végre a feladatait az olasz nemzeti vezetés alatt álló olasz–magyar Mi-17-es Légi Tanácsadó Csoport részeként. A légi kiképzéshez tartozó fejlemény, hogy 2011 szeptemberében megérkezett Magyarországra a Finnország által adományozott 2 db Mi-17-es szállítóhelikopter, melyek az afganisztáni légi mentor tevékenységre kijelölt állomány hazai felkészítését is segítik.

MH Mi-35 Légi Kiképzés-támogató Csoport (MH Mi-35 AMT)

Jelenleg az MH Mi-35 AMT (Air Mentor Team) nyolcadik váltása szolgál Kabulban, 12 fővel. A kontingens mandátuma jelenleg 2013 májusáig szól.

Az MH Mi-35 AMT feladata az afgán légierő harci helikopter hajózó állományának elméleti és gyakorlati repülőképzése, valamint az Afgán Nemzeti Hadsereg Légi Hadtest helikoptereinek csapatszintű üzemben tartásában történő részvétel, illetve az üzemben tartással kapcsolatos műszaki tevékenység mentorálása. Az MH Mi-35 AMT oktatói-mentori tevékenységét is a NATO Kiképző Misszió – Afganisztán alárendeltségében hajtja végre. Az MH Mi-35 AMT az ISAF teljes műveleti területén belül bárhol alkalmazható.

MH Különleges Műveleti Kontingens (MH KMK)

A Magyar Honvédség különleges műveleti erői 2009 első felétől tevékenykednek az ISAF műveletében. 2012 novemberében átalakult a Magyar Honvédség különleges műveleti erőinek részvételével Afganisztánban. A Különleges Műveleti Csoport (KMCS) létszámban és képességében történő megerősítéséről született döntés. Az önálló törzselemmel is ellátott kontingens neve, Magyar Honvédség Különleges Műveleti Kontingens (MH KMK). Az MH KMK az ISAF keretén belüli különleges műveleti feladatokat hajtja végre: ezek része a kormányellenes erők tevékenységének visszaszorítása és az Afgán Nemzeti Biztonsági Erők kiképzése és támogatása.

A Magyar Honvédség különleges műveleti képességfejlesztéséhez kapcsolódik, hogy 2011 júliusában újabb amerikai eszközöket vettünk át a Koalíciós Támogatási Alap keretében. Ezúttal 14 darab HMMWW típusú gépjárművet kap-

tunk, melyek többek között a KMK hazai felkészülését is segítik Szolnokon.

MH Logisztikai Iskola Magyar Mentorcsoport (MH LMCS)

A német irányítású ISAF Harctámogató Iskola Logisztikai Tanszékét vezeti a magyar mentorcsoport 2010 májusa óta. A logisztikai iskola teljes létszáma 25 fő, a Magyar Honvédség ebből 11 katonát delegál a kabuli központtal működő intézménybe. A magyar szakcsoport feladata: a karbantartás, az ellátás, a közlekedés, a főzés és a gépjárművezetés területén hatékony szakalapozó felkészítést végző afgán kiképzők felkészítése, mentorálása.

A Magyar Honvédség missziós története során először végez most olyan tevékenységet, ahol a logisztikai feladat nem elsősorban a támogatás és a kiszolgálás, hanem a logisztikai mentorálás, azaz a műveletekre történő szakfelkészítés.

Nemzeti Támogató Elem (MH NTE)

A Magyar Honvédség egyre szélesedő afganisztáni szerepvállalása indokolta tette egy új kontingens, az MH Nemzeti Támogató Elem műveleti területre történő kitélepítését. Az MH NTE feladata az Afganisztánban állomásozó magyar kontingensek, illetve egyéni beosztásokban szolgáló katonák logisztikai ellátása. A Mazar-e Shariiba és Kabulba települt támogató elem összesen 40 fős.

A PRT-vel, illetve annak kivonásával kapcsolatos logisztikai feladatok teszik ki az NTE teendőinek legnagyobb részét. A NTE az első ilyen jellegű magyar kontingens az afganisztáni hadszíntéren, ezért a beosztott állomány a kötelező missziós felkészítésen túl speciális foglalkozásokon – például vámvégyszerezés, beszerzési, harctéri életmentő, konvoj kísérelési és híradó – is átesett.

Egyéni beosztások

Az egyéni beosztásban szolgáló katonák fő feladata az ISAF és a NATO Afganisztáni Kiképző Misszió (NTM-A) törzsisztvi és kiképző feladatainak ellátása.

A KATONAI SZEREPVÁLLALÁS ALAKULÁSA 2014-IG, ÉS AZT KÖVETŐEN

A PRT kivonása 2013 tavaszán nem jelenti majd az afganisztáni magyar katonai szerepvállalás megszűnését, éppen ellenkezőleg: a Magyar Honvédség, igazodva a NATO követelményrendszeréhez, folytatja kiképző és tanácsadói tevékenységét.

Ugyanakkor, az eddigi szerepvállalásunk egy jelentős fejezetét lezárjuk, hiszen a PRT sikeresen elvégezte munkáját. Hozzájárultunk Baghlan tartomány fejlesztéséhez és a lakosság életkörülményeinek javításához.

A biztonsági felelősség átruházásával a NATO 2014 végén befejezi ISAF műveletét. A szövetség azonban nem hagyja magára Afganisztánt 2014 után sem, tevékenységét a kiképzés, a katonai tanácsadás és az Afgán Biztonsági Erők támogatása fogja majd jellemezni.

Magyarország, kifejezve elkötelezettségét az önálló és stabil Afganisztán megteremtése és támogatása mellett, 2015 és 2017 között összesen másfél milliárd dolláros összeggel kíván hozzájárulni az Afgán Biztonsági Erők működési költségeihez azért, hogy segítsék megőrizni az eddig elért eredményeket Afganisztánban.

TÖBB MINT EGY ÉVE HOZTÁK LÉTRE ISMÉT A MAGYAR HONVÉDSÉG ÖNÁLLÓ HARCKOCSI-ALEGYSÉGÉT. TAVALY NOVEMBERBEN „ALKOTÓELEMEIRE” BOMLOTT A TATAI HARCÍ TÁMOGATÓ ZÁSZLÓALJ, BÁZISÁN PEDIG FELÁLLÍTOTTÁK A 101. TŰZÉROSZTÁLYT ÉS A 36. PÁNCÉLTÖRŐ RAKÉTAOSZTÁLYT, VALAMINT A T-72-ESEKKEL SZOLGÁLÓ ÚJ ZÁSZLÓALJAT. MEGALKULÁS, ÁLLOMÁNYFELTÖLTÉS, KIKÉPZÉS – A HARCKOCSIZÓK SZÁMÁRA IS ESEMÉNYDŰS VOLT A TAVALYI ESZTENDŐ.

RUTINPÁLYA

Csikorgó lánc talpakon

A T-72-esek „ifjú” zászlóalja az MH 25. Klapka György Lövészandár alárendeltségében látja el feladatait. Igaz, a korábbi, önálló MH 11. Hunyadi Mátyás Harckocsi-zászlóalj fegyvernemi hagyományainak folytatásaként, a 11-es hadrendi számot megkapták, ugyanakkor most a dandár kötelek-zászlóaljaként szolgálnak. Tata mindig is a harckocsizó fegyvernem fellegvára volt, noha a fekete barrettesek fegyvernemi kultúráját 2006-tól mindössze egy századszintű szervezet képviselte a dandár harci támogató zászlóaljában. Az új alegység megalakítása 2011. november 15-én kezdődött meg, a munkát hatá-

ridőre, 2012 áprilisában fejezték be.

– Nagyon nehéz időszak volt ez, hiszen egy zászlóaljszintű szervezet kellett a miénkkel együtt, három különálló bontani – mondta Tóth András százados, a harckocsizók megbízott törzsfőnöke. Beosztásaik feltöltése különös kihívás elé állította őket, hiszen mivel már hat esztendeje nem volt zászlóaljszintű harckocsizó szervezet, nagyon nehezen találtak megfelelő tapasztalattal és rutinnal rendelkező tiszteket, altiszteket. Hattayr István alezredes, a zászlóalj parancsnoka épp ezért úgy döntött, hogy fiatal, esetenként kevés tapasztalattal rendelkező, de a fegy-

vernem iránt maximálisan elkötelezett, lelkes beosztottakból állítja fel az alegységet.

„HARCKOCSIRAI”

A harckocsizó katonák a zászlóalj megalakulását követően nyomban az alapelrendelés szerinti feladatok készség szintű végrehajtására készültek. Ennek során, 2012-ben, elsősorban szakasz szintű kiképzéseken vettek részt. A kezelőszemélyzetek és a szakaszok felkészítése, a lánc talpakok leendő parancsnokainak és vezetőinek szakfelkészítése egyaránt a maximális tudás elérését, nemkülönben,

az időközben kétszer is megtartott vezetési gyakorlat sikerességét szolgálta.

A tati harcocsizók még mindig a „rég, jól bevált” technikát – a T-72-es, közepes harcocsizók mellett a VT-72 típusú vontatót, valamint BLG-60M típusú hídvető harcocsizót – használják. Ami pedig a „gumikerekeseket” illeti, URAL 4320-asok, MB UNIMOG 435-ösök, MB 1017-esek, valamint UAZ-469B típusú személy- és tehergépkocsik „állnak rendelkezésükre”.

– E kiképzési programok során az MH Logisztikai Ellátó Központ és az MH Altiszti Akadémia katonái is nálunk szereztek meg a szükséges ismereteket, s mi biztosítottuk a Nemzeti Közzolgálati Egyetem negyedéves, harcocsizó szakos honvédtisztjelöltjeinek osztályba sorolói vezetési gyakorlatát – elevefittette fel a részleteket a megbízott törzsfőnök.

Tavaly Tatán voltak más, fontos harcocsizó kiképzési események is. Mint megtudtuk, a fekete barettesek például az MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóaljjal hajtottak végre közös gyakorlatot, hogy megvizsgálhassák, a nemrég rendszeresített mentesítőkönként miként lehet alkalmazni a T-72-esek esetében, és a mentesítés milyen egyéni kihívásokat jelent a harcocsizó-zászlóalj katonái számára.

– Októberben és novemberben a zászlóaljból kijelölt katonák részt vettek a tati dandárhoz bevonult önkéntes művelési tartalékosok felkészítésében, s ez is mutatja, hogy eseménydús évünk volt a tavalyi – összegezte az elmúlt időszakot Tóth András százados.

TÁVOLI SZOLGÁLAT

A tati dandár 2012-es külszolgálati leterheltsége rendkívül nagy volt, így természetesen a harcocsizók egy része is misszióban szolgált. A „Klapások” ott voltak és vannak Afganisztánban, az MH Művelési Tanácsadó és Összekötő

Csoportban (OMLT), az MH Tartományi Újjáépítési Csoportban (PRT), valamint az MH Kabul Nemzetközi Repülőtér Őr- és Biztosító Kontingensben egyaránt. A nyugat-balkáni hadszíntéren is szolgálnak tati harcocsizók: a dandárra, illetve rájuk épül az MH KFOR Kontingens jelenlegi, hetedik váltása.

A zászlóalj parancsnoka is misszióban van: Afganisztánban, a PRT-ben szolgált, tudtuk meg a századostól, aki hozzátette: az alegységparancsnok-helyettesi, valamint a törzsfőnöki beosztást szeptemberben töltötték fel, ám jelenleg mindkét tiszt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem katonai vezetői mesterképzési szakán tanul. A „Vizek Városának” laktanyájában úgy tartják: rendkívül fontos a harcocsizók képzése, hiszen csak így szolgálhat náluk képzésű fiatal, megfelelő szakmai ismerettel rendelkező tiszt.

– A szakaszparancsnoki beosztások feltöltése nélkülözhetetlen a zászlóalj számára – fogalmazott a megbízott törzsfőnök. – E tekintetben rendkívül szerencsés helyzetben vagyunk, mert az egyetem a honvédtisztjelöltek szakmai, gyakorlati képzését elsősorban a zászlóalj bázisán hajtja végre. Ennek köszönhetően jó kapcsolatot ápolunk az oktatókkal, s ez a kapcsolat elősegíti, hogy kellő információval rendelkezünk a leendő tisztiek, azaz a leendő kollégák szakmai felkészültségéről, fegyvernemük iránti elkötelezettségéről.

„MUNKÁS” JELEN

Tóth András szerint a 2013-as esztendő sem lesz könnyebb, mint a tavalyi. Januárban megkezdik az altiszti akadémián alapkiképzésüket befejező legénységi állományú katonák szakfelkészítését. Tavasszal, a külszolgálatról visszaérkezőkkel kiegészülve folytatják kiképzéseiket.

– A misszióikból hazaérkezőket a szabadságolásuk után „visszaillesztjük” eredeti beosztásukba – jegyzi meg a százas. – Ezután a harckocsi-szakaszokat ismét összekovácsoljuk. Tavasszal visszaérkezik külszolgálatából a zászlóalj parancsnoka, nyáron pedig, tanulmányaik befejezése után, a parancsnokhelyettes és a törzsfőnök is megkezdik munkájukat az alegységnél.

A legfontosabb kiképzési feladatokról azt is megtudtuk, hogy nyáron zászlóalj szintű parancsnoki és törzszvezetési gyakorlás, ősszel pedig század ellenőrző foglalkozás levezetését tervezik. Ezekre a rendezvényekre már januárban megkezdik a felkészülést.

– Szóval, nem lesz könnyű dolgunk 2013-ban sem. A harckocsizó katonák legjobb tudásuk szerint látják el feladataikat, mert büszkék vagyunk arra, hogy a honvédség egyetlen harckocsi-zászlóalijában szolgálunk – fogalmazott a megbízott törzsfőnök.

Rex és Buci
utolsó útja

ISMERETLEN ISMERŐS

EJTŐERNYŐZIK, JÉGFALAT ÉS SZIKLÁT MÁSZIK, SNOWBOARDOZIK, BÚVÁRKODIK, IDŰNKÉNT PEDIG, IRÁNYÍTÁSÁVAL, ÖTSZÁZ KILOGRAMMOS REPÜLŐBOMBÁKAT EMELNEK KI A DUNÁBÓL. ALIGHA ÁLLÍTHATÓ, HOGY VÖRÖS MIHÁLY FŐHADNAGY ÁTLAGOS, NYUGALMAS ÉLETERET ÉL.

Az MH 1. Honvéd Tűzszerész- és Hadihajós Ezred speciális tűzszerész századának parancsnokhelyettesével beszélgetve hamar kiderül: nem véletlen szolgálatainak sokszínűsége, sorsa egyébként is „elrendeltetett”, lévén, hogy hatodik generációs katonacsaládból származik. Egyik felmenője például a lengyel királyi testőrség parancsnoka volt, dédapja pedig a k.u.k. haditengerészetének búváráként, Fiumében vesztette életét. (A hivatalos verzió szerint egy polip tekeredett légzővezetékére, elzárva a levegőt, de Vörös főhadnagy tudja, hogy született egy másik jelentés is a „balesetről”, amely azonban még ma sem hozzáférhető.) Ami pedig a családfá közelebbi ágait illeti: nyugállományú alezredes édesapja és a szintén nyugállományú főőrzősrömes-ter édesanyja aggódik a fiukért.

– Természetes, hogy féltenek – mondja a főhadnagy –, de ezzel együtt mindig is támogattak pályaválasztásomban. Amely pálya felderítőnek indult (csak hogy a mostanéhoz hasonlóan veszélyes legyen), de aztán „eltérítették”. A katonai hivatás választása az eddigiek ismer-

etében nem volt kétséges számára, s ő a felderítő szakmát kívánta gyakorolni. Ennek érdekében már civilként is ejtőernyőzött, majd elvégezte a katonai előkészítő ejtőernyős kurzust is, ám egy ugrás közben szerzett lábsérülése miatt, és perze iskolai végzettsége okán is, végül a szentendrei műszaki tiszthelyettesképző iskolára jelentkezett. (Miután katonacsaládban nőtt fel, iskolai tanulmányait öt városban folytatta, és végül magasépítész-technikusként végzett.) A képzés utolsó napján ajánlották fel számára a tűzszerész beosztást, amit habozás nélkül elvállalt, s ezt a döntését a mai napig sem bánta meg. Sőt, legalábbis a szakmában, megtalálta az „igazit”. 2001-ben beosztott búvár-tűzszerészként kezdte a pályát az ezrednél, ma pedig már másodosztályú búvár, első osztályú tűzszerész, járőrparancsnok és egyben századparancsnok-he-

lyettes is. Meg még sok minden más is. Már munka közben szerzett főiskolai végzettséget katonai műszaki szakértőként, és gyakorolja, valamint oktatja a szárazföldi és víz alatti tűzszerész szakmát. – Mindig is szerettem tanulni – mondja –, s ez a szakma valóban megköveteli az „egy életen át való tanulást”. A folyamatos képzés és önképzés nélkül ugyanis tűzszerészként nem lehet munkát végezni. Ami tökéletesen érthető is – derül ki későbbi szavaiból –, miután mintegy háromezer (!) fajta robbanótest, lőszer hatásmechanizmusát és hatástalanításának módszerét kell ismernie; vagy épp azt kell tudnia, hogy hol és minek nézzen utána a szakirodalomban.

Sok más társához hasonlóan, Vörös Mihályt ismeretlenül is csaknem min-

denki ismeri az országban: a híradásokban ők „A” tűzszerészek, akik kiemelték, hatástalanították... Legutóbb például az Újpesthez közeli Északi összekötő vasúti híd lábánál emeltek ki és hatástalanítottak egy ötszáz kilogrammos amerikai repülőbombát. A bomba gyújtószerkezete a kezében, én meg elhülve hallgatom szenttelen, ám roppant szakmai tudást bizonyító beszámolóját az akcióról.

– Nagyjából ötven-hatvan centiméterre láttunk a víz alatt, így „könnyen”

azonosítottuk a bombát. Végül megállapítottuk, hogy kiemelése és elszállítása biztonságos. De sokszor előfordul, hogy nulla a látótávolság, ilyenkor csak kézzel tapogatózva tudjuk megállapítani, mivel is „állunk szemben”.

Az ilyen típusú, ötszáz kilogrammos, víz alatt felfedezett bombák közül ez volt a hetedik; az első ötöt még Kovács Gyula, Afganisztánban hősi halált halt posztumusz hadnagy társával együtt emelték ki, az utóbbi kettőt pedig az az-

óta már rendőrségi tűzszerészként szolgáló társával. S ez még csak a jéghegy csúcsa, hiszen a legtöbb munkát a szárazföldön talált robbanótestek hatástalanítása jelenti a tűzszerészek számára.

Az évi átlagos 2700–3500 bejelentés nyomán Vörös főhadnagyrá és csapátárra mintegy háromezer különböző robbanótest és lőszer hatástalanítása jut. Mint mondja, a szárazföldön nagyjából ötven, víz alatt pedig harmincévnyi munka vár még a tűzszerészekre. S ezek csak

a világháborúk örökségei. Mert ma már otthonosan kell mozogniuk a válság-övezetekben telepített improvizált robbanótestek (IED) világában is.

– Ezek sokszínűségének csak a fantázia szab határt – mondja tapasztalatból, hiszen szolgált Afganisztánban. A Kabul Nemzetközi Repülőtérét üzemeltető magyar kontingens első váltásában volt kint az ázsiai országban, ahol igazán meglepő esetekkel is találkoztak. Szolgálatuk utolsó napján például egy robbanóanyag-kereső kutya bejelzett az egyik, repülőtérré belépni szándékozó teherautónál. Csakhogy ekkor már felszerelésük nagy része bemálháza várta a légi szállítást, így „puszta kézzel” oldották meg a dolgot. Megtalálták a gépkocsiba rejtett, megszerelt töltetet, majd a legkézenfekvőbb megoldást választva, egy tolólapos gépkocsival „kitessékelték” a kapuból a veszélyes gépjárművet, amelyet aztán az olasz kollégák „vették kezelésbe”.

Erről az epizódról jutott eszembe a kérdés: e veszélyes munkához általában milyen technikai háttér és felszerelés áll rendelkezésükre?

Az 500 kilós Rexet és a 250 kilós Bucit a tatárszentgyörgyi megsemmisítő helyen 68 év „rejtőzködés” után a tűzszerészek robbantották fel

– Csavarlazító, fogók, csavarhúzó – mondja, majd értetlenkedő arccal látva, mosolyogva megnyugtat, hogy még sok minden más is. Például Cougar pán-célozott terepjáró, tűzszerész robot,

nagynyomású vízvágó, Kirby Morgan típusú, világszínvonalat képviselő búváruha, és még folytathatnánk a sort. – Jellemzőül elég, ha csak annyit mondok: francia kollégáink a felszerelésün-

ket látva rezignáltnak állapították meg, hogy ők talán húsz év múlva jutnak el ilyen technikai felszereltségig. A századparancsnok-helyettes „riposztja” után nincs is több kérdésem. Az viszont igen-csak érdekel, hogy miként lehet nap mint nap együtt élni az életveszéllyel?

– Rengeteg tanulással, odafigyeléssel, állandó fizikai és mentális készenléttel azért nem olyan veszélyes ez a szakma, mint ahogyan azt a kívülálló gondolná – mondja Vörös főhadnagy. Az is igaz, teszi hozzá, hogy itt csak egyszer lehet tévedni. Ezért aztán kialakul mindenkiben a napi rutin. Sokévnnyi tanulással a háta mögött jön be az ember

dolgozni, majd mentálisan ráhangolódik a napi feladatra: mit is kell ma hatástalanítania? Kimegy a területre, elvégzi a munkáját, majd visszaérkezve a laktanyába, jön a „lecsengetés”, egy cigaretta vagy üdítő mellett a kollégákkal átbeszéljük a napot, a feladatokat. A főhadnagy „előéletét” ismerve nem hagy nyugton a gondolat: egy életveszélyes munkát végző ember szabad idejében vajon miért veszélyes sportokat űz, s miért nem bélyeget gyűjt vagy sakkozik...

– Hát akkor én halmozottan hátrányos helyzetű vagyok, mert mindig is szerettem az extrém sportokat – mondja nevetve, de aztán újra meglep, mert kiderül, hogy lazításként rajzol, fest és szobrászkodik is, ha ideje engedi. Sőt, fotózik is, és nem is akármilyen szinten: az alakulat életét bemutató tablóból már két alkalommal volt kiállítása a Stefánia-palotában.

Amikor végül további céljairól kérdezem, egyértelműen a szakmában, a társai mellett képzelet el a jövőjét, ha később más beosztásban is.

– Elég zárt, de roppant összetartó közösség a tűzszerezeké – mondja. – A hivatalos rendezvényeken túl (parancskihirdetés, sorakozó stb.) nem a rendfokozat, hanem a tudás, a szakmai múlt dominál. Lehet, hogy az adott feladat végrehajtásánál egy főtörzsőrmester a hadnagy parancsnoka. Éppen ezért nálunk nemcsak baráti, de mondhatni, csa-

ládi a légkör: sokszor szervezünk közös programokat, a misszióban lévő és nemkülönben, az életüket veszített társaink családjaira rendszeresen odafigyelünk, segítjük őket, hiszen mindenki tudja: nem csak a munkában vagyunk egy-másra utalva.

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Egy alkalommal a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum régészei a gönyői révátelkői térségében egy régen elszültyedt naszádot kerestek. A vízi alkalmatlanságot ugyan nem találták meg, viszont ráleltek egy sor világ-háborús robbanótestre, így értesítették a tűzszerezeket. Vörös főhadnagyék vonultak a helyszínre, a megtalált eszközöket hatástalanították, majd az előírásoknak megfelelően átkutatták a környéket. Szerencsére, mert „cserébe” rátaláltak az 1848-as, Európában elsőként épített fémtestű ágyúnaszádra.

Szaktudás és csúcstechnika

A MAGYAR HONVÉDSÉG ELŐRETOLT REPÜLÉSIRÁNYÍTÓ CSOPORTJA TUDÁSBAN ÉS ESZKÖZTÁRBAN EGYARÁNT NAGYOT LÉPETT ELŐRE 2012-BEN. DE MILYEN TERVEK SZERPELNEK AZ IDEI NAPTÁRUKBAN?

Az 86. Szolnok Helikopterbázis előretolt repülésirányító csoportjának (ERICS) parancsnoka, Lakatos István főhadnagy tavaly, július 15-én vette át a stafétabotot a képesség kialakításában elvitatlan érdemeket szerző Marton Imre századostól. A parancsnoki irodában fotózáshoz előké-

sztített rendszerek, eszközök tornyosulnak. A látvány, mondhatnánk, önmagáért beszél, de a csúcstechnikát képviselő lézeres célmegjelölő vagy ROVER 5i terminál készségi szintű alkalmazásához alapos szaktudás kell; ennek megszerzésében is jelentős eredményeket értek el Szolnokon.

MINDENKI MINŐSÍTETT

Az egy parancsnoki, nyolc előretolt repülésirányítói beosztással, egy ellátó altiszttel, valamint nyolc kezelővel tevékenykedő ERICS a Magyar Honvédség apró, de annál fontosabb része. Ide bekerülni sem „sima ügy”, de nem is a „csúcs”, kemény tanulás áll mindenki előtt. A csapat legújabb tagja, az egyetemen 2012-ben végzett, de még csak leendő irányító november óta az Egyesült Államokban tanul, ahonnan megfelelő lővész szakmai tudással felvértezve, áprilisban érkezik haza, hogy azután nyáron megkezdhesse szakmai alapozó képzését. Így jövő télre érheti el ő is csapattársainak „minősített előretolt repülésirányítói” képességét, NATO-beli megnevezéssel, a Qualified JTAC-ot. (A JTAC az a megfelelő minősítéssel rendelkező személy, aki egy előretolt állásból irányítja a harci repülőgépek csapásait a szárazföldi erők érdekében végrehajtott közvetlen légi támogatás során.)

A csapatban a magyar JTAC-ek közül ketten (s velük együtt plusz egy fő a különleges műveleti zászlóalj állományából) már oktatói, míg a parancsnok szerint hamarosan regionális szinten is keresett szakemberek, Bakcsi Dávid főhadnagy vizsgáztatói képesítéssel rendelkezik. Igaz, az ERICS történetének elején kissé nehezebben lehetett előbbre lépni. Kezdetben ugyanis nem alakultak még ki a modulrendszerű képzés feltételei; a

CÉLMEGJELÖLŐK

A rávezetési gyakorlatok helyszínén a Michigan Nemzeti Gárda Grayling melletti lőterén volt, ahol éleslövészetet végrehajtó A-10-esek is dolgoztak a magyar katonákkal.

ma már létező szisztéma az egymásra épülő hazai, illetve külföldi kiképzéseken keresztül elősegítheti, hogy a részt vevő szárazföldi tisztek másfél-két év alatt „misszióképes” legalább

Bakcsi Dávid
főhadnagy

STANAG II-es nyelvtudással rendelkező, előretolt repülésirányítónak válnak.

AZ ALAPOKTÓL KEZDENI

A csoport megalakításakor alapelvnek számított – s ennek helyességét azóta az élet is igazolta –, hogy az ERICS-beosztásokat lövész, illetve szárazföldi haderőnemi tisztekkel töltik fel. A Nem-

zeti Közszolgálati Egyetem katonai vezető szakának elvégzését egy komolyabb lövész szakmai alapozás követi. A „tananyag” összeállításának egyik kiinduló pontja: a képzésben részt vevők ismerjék meg, hogy miként működik a haderőnem Magyarországon, vagy akár az összhaderőnemi műveletek területén élen járó Egyesült Államokban.

Az egymásra épülő képzési lépcsők jellegzetessége, hogy a részt vevők kö-

zül többen eljutnak az alap lövésztisztii, illetve ejtőernyős képzésre, és vannak olyanok (mint például a parancsnok), akik Ranger-tanfolyamon szerezhhetnek még magasabb szintű tudást. Ezt követően kezdődnek meg a tényleges szakmai képzések, amelyek többségére a németországi Rammsteinben, a

USAFE AGOS iskolájában kerül sor. Innen már a tengerentúlra, a Michigan Nemzeti Gárda graylingi légi lőterére vezet az út, ahol a Magyarországgal partneri kapcsolatban lévő Ohio Nemzeti Gárda repülőeszközei is szerephez jutnak a gyakorlati feladatok végrehajtásában. A magyar, illetve álta-

lában az ERICS-beosztásba helyezett tisztiek itt szerezhetik meg a minősített előretolt repülésiirányítói képességet.

A hazai „terep” is kiváló gyakorlási lehetőségeket nyújt, köszönhetően az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis JAS-39EBS HU Gripen vadászbombázó repülőgépeinek, a szolnoki harcihelikopter-zászlóalj Mi-24 Hind harci helikoptereinek, s persze a hajózóknak. A további, hazai képzés természetesen függ a Magyarországon rendelkezésre álló repülőgépek és helikopterek számától is.

A két tavalyi ajándék:
a lézeres célmegjelölő
készülék és lábainál
a ROVER 5i harctéri
JTAC-terminál

PÉNZ, PARIPA, CÉLMEGJELŐLŐ

A felszerelésekkel kapcsolatban elmondható: az elmúlt két évben végül 2012 ősze hozott előrelépést. Az ERICS ekkor kapta meg a hón áhított ROVER 5i készülékek első darabját. Ma már „afganisztáni követelmény”, hogy az előretolt repülésiirányítók rendelkezzenek e high-tech terminállal.

A képességnövelés újabb fejleményéről is említést kell tennünk: az ERICS Leica Vector 21B lézeres céltáv mérőjének utánpótlása is eljutott a csoporthoz. Mindezt kiegészíti az a lézeres célmegjelölő berendezés, amely a lézervezérlésű bombákat, rakétákat igen nagy pon-

tossággal „küldi” a megfigyelt célokra. A csoport kommunikációs rendszere is frissül: a most használt Rhode-Schwarz rádiók mellett hamarosan a Harris digitális rádiócsalád legkorszerűbb típusai is a katonák rendelkezésére állnak. Mint megtudtuk, a csoport kiképzése, mozgása is egyszerűsödik majd a Rába Jármű Kft. újonnan beszerzett MB-300-as páncélozott terepjáró gépjárművel.

EMBER IS KELLENE...

A képességek és a felszerelések mellett a feladatok is sokasodnak. A kilenc írá-

nyító, köztük a parancsnok is, a PRT előretolt repülésirányítói posztját „duplázva” látta el, így a csoport negyede egyszerre volt misszióban. Az OMLT most hazatérő váltásának szolgálata során (e missziós tevékenységet illetően, elsőként) az ERICS adott JTAC-et. Ráadásul a csapat tagjai, éppenséggel kiváló nyelvtudásuk miatt gyakran kaptak repülésirányításhoz szorosan nem kötődő feladatokat is. Az ERICS egyébként a két afganisztáni zászlóalj-harc-csoporthoz állandó felajánlásként kapcsolódik, s emellett látják el a számukra meghatározott készenléti szolgálatot is.

Nos, e kis létszámú csoport roppant feszített, igencsak eredményes munkát végzett – műveleti területen.

– A hazai feladatok az utóbbi két évben megsokszorozódtak – mondja Lakatos főhadnagy –, és a már honvédségszerte megismert „használatóságunk” miatt minden bizonnyal bővílnék is a teendők. Úgy vélem, létszámunk bizonyos mérvű növelése mellett elérhetnénk, hogy a zászlóalj az előretolt repülésirányítókat ne csupán missziós felkészülések vagy zászlóalj-harc-csoportgyakorlások során, hanem akár egy „egyszerűbb” harcászati gyakorlat alkalmával is igénybe vegyék, többek között a szárazföldi csapatok légi tűzta-mogatásához nélkülözhetetlen együttműködés jobbítása érdekében.

JTAC „BERCSÉNYISEN”

Az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj (KMZ) is rendelkezik saját előretolt repülésirányító szakemberekkel, fűzött kiegészítést összeállításunkhoz egy JTAC-beosztásban dolgozó szakember. Két zászlósuk, egy aliszjtűk és egy tisztjük érte el a minősített JTAC-szintet, amelynek birtokában a különleges műveleti csoportokban, önálló beosztásban szolgálhatnak.

Az alap, illetve haladó különleges műveleti képzés mellett a hadműveleti területi tapasztalat is követelmény; csak így tudnak közülük megfelelő irányítókat válogatni. A zászlóalj első minősített irányítója 2009 végén léphetett új feladatkörébe, miután elvégezte a rammsteini „iskolát”.

Végül egy kis „toborzás”: a zászlóalj tárt karokkal várja azokat a katonákat, akik hajlandók részt venni a KMZ kiválasztási próbatételeiben, el akarják végezni a különleges műveleti alaptanfolyamot, majd előretolt repülésirányítóként kívánnak szolgálni a különleges műveleti csoportokban.

Megrajzolt hadtörténelem

Somogyi Győző immár negyven éve kutatja és rajzolja a magyar hadiviseleteket. Noha már több kötete is megjelent a témában, saját bevallása szerint eljött az ideje annak, hogy teljes mélységében ismerhesse meg mindenki a magyar hadikultúra e fontos területét.

– Történelmünkön végigfut egy jellegzetes hadiviseleti kultúra és egyenruhastílus, amit még mi, magyarok sem ismerünk igazán. A külföldiek meg pláne nem. Ezt a hiányt szeretném pótolni. Az igazság az, hogy az európai történelmi tudatban Magyarország helyén jobb esetben fehér folt van, rosszabb esetben azok a téves információk, amelyek a trianoni békében érdekelte utódállamok terjesztettek a magyarságról – szögezi le a grafikusművész.

A kötetekben az illusztrációk minden jelentős magyar hadtörténelmi korszak hadiviseletét ábrázolják majd. Felépítésüket tekintve, a rövid bevezető után voltaképpen a rajzoké a főszerep, s a hozzájuk tartozó képaláírások helyezik majd képbe az olvasót, mégpedig magyarul és angolul.

– Rendkívül fontos, hogy világnyelvre lefordítva is megjelenjenek történelmünk tényei. Ennek híján ugyanis a brit vagy épp a német kutatók gyakran kény-

EGY EZREDEV HADBAN

A HADIVISELETEK IRÁNT ÉRDEKLŐDŐK SZÁMÁRA IGAZI ÉRDEKESséGGEL SZOLGÁL SOMOGYI GYŐZŐ KOSSUTH-DÍJAS GRAFIKUSMŰVÉSZ: EGY EZREDEV HADBAN CÍMMEL, A TERVEK SZERINT TIZENHAT, GRAFIKÁKKAL GAZDAGON ILLUSZTRÁLT KÖTETBEN KÍVÁNJA MEGJELENTETNI A MAGYAR HADIVISELETEKET.

telenek más, nem magyar forrásokból dolgozni, ez pedig nem tesz jót hazánk megítélésének. Szerzte a világon, különösen az egyenruhákban, a zászlóknak, a jelvényeknek, illetve a fegyvereknek őríási a civil gyűjtőközönsége és rajongótábora. Igen nagy lenne az érdeklődés egy, a magyar hadikultúra specialitásait angol nyelven bemutató kötet iránt – mondja Somogyi Győző.

A művész a sorozattal szeretné tudatosítani a világban, hogy Magyarország ezer éve létező állam, amely mindig is rendelkezett saját hadsereggel és saját katonai kultúrával. Mint mondja: e te-

Somogyi Győző

kintetben hazánk Európa egyik legrégebbi, folyamatosan fennálló állama.

– Erről a tényről hírt kell adni a világnak, nem csak azon búsongani, hogy nem értenek meg minket. Vizuális korban élünk, az emberek inkább képeket néznek és kevesebbet olvasnak, ezért „mondom el” mindezt nekik a rajzaimon keresztül. A többzetes képdokumentáció teljes egészében eddig még sehol sem volt látható – jegyzi meg a grafikus, hozzátéve, hogy csak olyan képek közül majd, amelyek legalább nyolcvan százalékig megbízható forrásokkal tud alátámasztani. Sajnos, minél régebbi korokba megyünk vissza, annál kevesebb forrásértékű lelet maradt fenn, azok többsége is inkább fémtárgy. Tehát a fa és a textilrészeket ki kell egészíteni, leginkább egykorú ábrázolások segítségével. De a művész szerint sok forrás alapján, megközelítő hitelességgel megrajzolhatók a legrégebbi korok magyar hadiviseletei is, az Anjou-kortól kezdve viszont szinte szemlékre lebontott, bőséges anyag áll rendelkezésre.

„Most tél van és csend és hó és halál” (3.)

AZ ÖSSZEOMLÁS

A MAGYAR HADTÖRTÉNELEMBE FEKETE NAPKÉNT VONULT BE 1943. JANUÁR 12.: MEGFELELŐ MINŐSÉGŰ ÉS SZÁMÚ PÁNCÉLELHÁRÍTÓ FEGYVER, ILLETVE HARCKOCSI NÉLKÜL, TOVÁBBÁ VONTATÓESZKÖZÖK HIÁNYA MIATT MOZGÁSKÉPTELEN TÜZÉRSÉGÉVEL A MAGYAR HADSEREG NEM TUDOTT SOKÁIG ELLENÁLLNI A TÁMADÁS SÚLYPONTJAIN TÚLERŐBEN LEVŐ SZOVJET CSAPATOK OFFENZÍVÁJÁNAK.

A Vörös Hadsereg által megszállva tartott doni hídfőkre irányuló erős tehergépkocsi-forgalomból, a megélénkülő légi és földi felderítésekéből, illetve a tüzéségi belövésekből ítélve 1943 januárjának legelején egyre inkább bizonyossá vált, hogy a közelgő offenzíva célja a rosszos-szovodai vasútvonal birtokbavétele lesz.

A szovjet támadás végül 1943. január 12-én vette kezdetét, erről az alábbiakat olvashatjuk a 2. hadsereg parancsnokságának naplójában: „Az Uryw-i hídfőből várt orosz támadás 9.45-kor kezdődő heves tüzéségi és Stalin orgona tűz előkészítés után 10.30-kor megindult.”

Mint azt a különböző magyar harcoló egységek is egyöntetűen állítják, a támadók két hadosztálynyi erővel hajtották

Megérkezett a téli ruha.

végre akciójukat, ami tulajdonképpen egy felderítő jellegű vállalkozásnak indult. Rajtuk kívül az urivi hídfőben és a Don túlsópartján a Voronyezi Front 40. hadseregének többi alakulata, az olasz 8. hadsereg megmaradt doni arcvonala előtt a szovjet főhadiszállás tartalékából kapott 3. harcokosi-hadsereg és 7. önálló lovashadtest, e két nagy csoportosítás között, vagyis a Scsucsenél képzett szovjet hídfő mögött pedig a 18. önálló lövészhadtest várta a szovjet hadvezetés osztrigozsszk-rosszosi hadműveletének január 14-i kezdetét.

ELŐREHOZOTT TÁMADÁS

A szovjet főerőknek az urivi és a scsucsei hídfőből, valamint a magyar arcvonaltól délre tehát csak két nappal később kellett volna harcba bocsátkozniuk a magyar 2. és az olasz 8. hadsereg részeinek bekerítése és megsemmisítése céljából. Feladatuk az volt, hogy Liszki és Kantyemirovka között vegyék birtokba a Rosztovba vezető vasútvonalat, s te-remsenek kedvező kiindulási helyzetet a német 2. hadsereg ellen indítandó támadáshoz, továbbá a Harkov és a Donyec-medence felé irányuló előretöréshez. A szemben álló erők bekerítése elsősorban az uriv-sztorozsevojei hídfőből, illetve a magyar arcvonaltól délre, Rosszos körzetéből támadó csoportosulásra hárult, a középüti előretörő se-regteksek lekötő, biztosító feladatokat kaptak. A hadművelet végén a több irányból támadó szovjet csapatok Alek-szejevka környékén találtak volna.

Az urivi hídfőből kiindult, egészen

A visszavonulás során minden szállítóeszközt igénybe vettek.

A sebesültek mentését is nehezítették a zord körülmények.

A HM HIM a magyar haderő történetét bemutató kiállításán belül külön termet szentelt a doni eseményeknek.

szük területre koncentrált január 12-i szovjet akció a IV. hadtest alárendeltségébe tartozó 7. könnyűhadosztály 4. gyalogezredének arcvonalszakaszát érte, s a támadók gyorsan előrenyomultak 6–10 kilométert. Január 13-án a Cramer-hadtest részét képező német 700. páncéloscsoport és a hadtesttartalékok boldirevkai ellentámadásának kudarca, illetve az előrehozott szovjet fő támadás kibontakozása nyomán válságosra fordult a kezdeti harcokban érintett magyar csapatok helyzete, sőt, január 14-én végérvényesen kettészakadt a 2. hadsereg arcvonala. További kedvezőtlen fejleményként ugyanezen a napon a scsucseji hídfőből is kitértek a szovjetek, ezzel egyidejűleg pedig megindították a magyar csapatoktól délre álló olasz 8. hadsereg elleni támadást.

Január 15. után a szovjetek egy újabb hadművelet előkészítésébe fogtak: a Voronyezi és Brjanszki Front négy (40., 13., 38., 60.) hadserege azt a feladatot kapta, hogy semmisítse meg a német 2. hadsereget és a magyar III. hadtestet, illetve vegye birtokba a Jelec-Valujki vasútvonalat. Január 16. után a magyar 2. hadsereg tevékenysége önálló harccsoportok küzdelmeire esett szét. Akadtak olyan egységek, melyek az ellenség nyomására rövid időn belül visszavonultak.

Vezérkar főnökének hasonló szellemben megfogalmazott, még 1942. december 27-én érkezett utasításához. A feltétlen engedelmesség és csapatai megővésének kötelezettsége között őrlődő parancsnok január 17-én hajnalban mégis elrendelte, hogy a szintén szorongatott helyzetben lévő VII. hadtest kezdje meg visszavonulását. Tegyük hozzá: ezt megelőzően a magyar 2. hadsereghez beosztott német összekötő törzset vezető Erwin von

A rettenetes hideg is nagy számban szedte áldozatait.

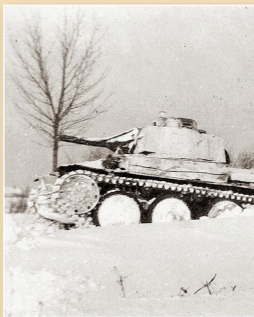
más alakulatok viszont több napon át próbáltak ellenállni a szovjet rohamoknak. A legtovább a III. hadtest harcolt a Donnánál, a Stomm Marcel altábornagy irányította katonák kitartásának köszönhetően tudott visszavonulni a német 2. hadsereg, mégis éppen velük volt a legkíméletlenebb a német hadvezetés. Stomm emberei nem használhatták a nyugati irányú utakat, nem adtak nekik szállást és ellátást, járműveiket elvették, s a hadtestparancsnokot is a legdurvább elbánásban részesítették.

AZ UTOLSÓ TÖLTÉNYIG

A helyzetet tovább súlyosbította, hogy Jány Gusztáv tábornok betű szerint ragaszkodott a visszavonulást megtiltó hitleri parancshoz, valamint a Honvéd

Witzleben vezérőrnagy, másokkal együtt arra utalt, hogy a felsőbb parancsot mindig a helyzetnek megfelelően kezelje.

Január 18-án a III. hadtest kivételével már nem voltak magyar csapatok a Donnánál. A kisebb-nagyobb kötelékek gyakran rendezetlen oszlopokban vonultak vissza; a fegyveres ellenállást megkísérlőket a szovjet csapatok megsemmisítették. Sokan fogságba estek, de arra is volt példa, hogy az ellenállást nem tanúsító, lefegyverzett katonákat hagyták tovább menekülni. Mindazonáltal ez korántsem jelentett garanciát a túlélésre, hiszen a dermesztő, nem egyszer mínusz 40 Celsius-fokos hidegben sokan megfagytak vagy az éhhalál végzett velük. A szovjetek Alekszejevka térségében végül nem tudták

teljes mértékben bekeríteni a magyar csapatrészeket. A Voronyezi Front seregtesteinek késlekedése, a magyar 1. páncélosadosztály eredményes elhárító harcai, továbbá Alekszejevka és

Ha lehetőség nyílt rá, megadták a végtiszességet a harcokban elesett katonáknak.

A téli útviszonyokkal a T-38-as könnyű harckocsik sem tudtak minden esetben megbirkózni.

A szovjet áttörés után a 2. hadsereg részei nyugat felé vonultak vissza.

Ilinka január 21-ig tartó sikeres védelme lehetővé tette, hogy a megmaradt alakulatok az említett két településen keresztül visszavonulhassanak nyugat felé.

A HONVÉDEK ARCULCSAPÁSA

A „B” Hadseregcsoport parancsnoksága Hitler engedélyével január 22-én úgy döntött, hogy a magyar 2. hadsereget kivonja az arcvonalból és egy hátsó, front mögötti körzetben gyülekezeti újjászervezés céljából. Az 1943. januári-februári hátravonást a harc képes magyar csapatrészeket összefogó Vargyassi

lanul mély sebeket ütöttek akkori méltatlan mondatai.

Január 24. egyébként más szempontból is nevezetes dátum volt: a 2. hadsereg parancsnoksága ezen a napon kapcsolódott ki véglegesen a hadműveletek vezetéséből, ennél fogva a sávjában még harcoló magyar és német egységek a német 2. hadsereg parancsnokságának alárendeltségébe kerültek.

A visszavonulást fedező 1. páncéloshadosztály 40 milliméteres légvédelmi gépágyúja.

Gyula vezérőrnagy csoportja és a Cramer-hadtest néhány alakulata biztosította.

A mérhetetlen szenvedésen és a hatalmas veszteségeken túl, a 2. hadsereg tragédiáját csak tovább fokozta Jány Gusztáv január 24-én kiadott hírhedt hadseregarparancsa. A megalázó és kegyetlen hangvétel már az első mondatban megmutakozott: „A 2. hadsereg elvesztette becsületét, mert kevés – esküjéhez és kötelességéhez hű – ember kivételével nem váltotta be azt, amit tőle mindenki joggal elvárhatott.”

Ez a hadseregarparancs a kilátástalan küzdelmet vívó, számos esetben hősiességet tanúsító honvédek arculcsapását jelentette, egyúttal alapot adott a németeknek arra, hogy a magyarok teljesítményét ócsárolják. Bár Jány számos későbbi parancsa tanúskodik arról, hogy a hadsereg helytállását, illetve a katasztrófa igazai okait illetően revidálta álláspontját, katonáiban gyógyíthatat-

Miközben a harcra már alkalmatlan, többnyire fegyvertelen magyar alakulattöredékek nyugati irányba vonultak vissza, a Vargyassi-csoportra, illetve a január 15-én elszakított s német alárendeltségbe került III. hadtestre még súlyos harcok vártak. A Stomm Marcel altábornagy vezette seregtest 9. könnyűhadosztályának 17./III. zászlóaljja még január 27-én hajnalban is doni állásában tartózkodott, csak ezt követően kapott visszavonulási parancsot. Egy nappal később azonban a magyar III. hadtest maradványai, illetve a német 2. hadsereg XIII. és VII. hadteste körül bezárult a gyűrű: a szovjet csapatok Kasztornojától déli irányba, Gorscesnojtól pedig északi irányba előrenyomulva megszállták az Olim-patak völgyének nyugati oldalát.

(A cikk elkészítéséhez nyújtott segítségéért köszönet illeti dr. Szabó Pétert, a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum történész munkatársát.)

MEGKÉSETT REKVIEM

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM, A HM TÁRSADALMI KAPCSOLATOK ÉS HÁBORÚS KEGYELETI FŐOSZTÁLY, ILLETVE A ZRÍNYI MÉDIA HM KOMMUNIKÁCIÓS KFT. ÖSSZEFOGÁSÁNAK EREDMÉNYEKÉNT A DONI TRAGÉDIÁT FELDOLGOZÓ IRODALOM ÚJABB KIADVÁNNYAL BŐVÜL: AZ ÁTTÖRÉS 70. ÉVFORDULÓJÁN, 2013. JANUÁR 12-ÉN JELENIK MEG A „DON-KANYAR 1942–1943” CÍMŰ, MAGYAR ÉS ANGOL NYELVŰ ALBUM.

A magyar királyi 2. honvéd hadserg hetven évvel ezelőtti, szovjetunióbeli hadműveleteiről számtalan különféle dokumentum maradt fenn. A „doni poklot” túlélt magyar katonák hosszú évtizedekig őrizték harctéri naplóikat, sűrű sorokkal teleírt zsebnote-szeiket, míg az egykoron otthon aggódó szeretteik szintén sokáig féltve ővták, vigyázták a fronton harcoló hozzátartozóiktól kapott tábori levelezőlapokat, netán a szomorú hírről tájékoztató vöröskeresztes értesítést.

A keleti hadszíntéren eltöltött közel egyéves frontszolgálatról – a fennmaradt korabeli személyes leírásokon és hadiokmányokon kívül – talán a legér-

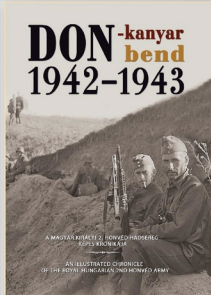
zékletesebben az amatőr fotósok és a haditudósítók által készített fényképfelvételek tanúskodnak. A 20. század jelentős eseményeinek, háborúinak meg-

öröklése elképzelhetetlen volt a fotográfusok nélkül, még ha céljaik el is tértek egymástól. Míg a haditudósítói fotók elsődleges szerepe a történetek látta-

tása, a harci szellem emelése, illetve a sajtó tájékoztatása volt, addig az amatőr felvételek a frontszolgálatot emberibb szemszögből mutatták be. A kiadvány szinte kizárólag e képi dokumentumok által igyekszik bemutatni a hetven évvel ezelőtti történeteket, ezzel is fejezték ki az egykor a magyar királyi honvédségben szolgálatot teljesítők – honvédek vagy munkaszolgálatosok, tisztek vagy tiszthelyettesek – emléke előtt, akik életüket adták hazájuk vélt vagy valós érdekeiért, tűntek el nyomtalanul, esetleg a Szovjetunió valamelyik hadifogolytáborában haltak meg.

Az album képei legnagyobb részben a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum fotóarchívumának eddigi publikálatlan anyagából kerültek ki. A konkrét harcselekményekről viszonylag kevés fotó maradt fenn, azok többsége is haditudósítók által készített propagandafelvétel. A rendelkezésre álló képek jelentős része inkább az arcvonal mögötti eseményeket, az úgynevezett front-hétköznapokat ábrázolja. Ezekben kívül a kötetben korabeli fényképfelvételek szerepelnek a magyar királyi 2. honvéd hadsereg fegyver- és csapatnemeiről, szakaszgátlai ágairól (egészségügy, tábori lelkészet, tábori posta stb.), fegyverzetéről és felszereléséről. Az oldalakon helyet kaptak a „doni hadsereg” több

magasabbegység-parancsnokának, illetve a magyar katonai felső vezetés néhány képviselőjének portréit, valamint az őket ábrázoló életképeket is.

A második világháborús felvételek javarésze fekete-fehér, emellett néhány

színes dia is gazdagítja az albumot. A több mint kétszáz fényképfelvételt fejezetekbe, kronologikus és kisebb részben tematikus sorrendbe rendezték. A fotókat információgazdag képaláírások egészítik ki, feltüntetve például a fény-

kép készítésének helyét és idejét, valamint a fotós nevét is. Az egyes fejezetek elején féloldalas, korabeli elsődleges hadiokmányokból, személyes feljegyzésekből származó idézetek is olvashatók.

FEGYVEREK KÖZÖTT A SZERETET

A MÁRIA RÁDIÓBAN INTER ARMA CARITAS –
FEGYVEREK KÖZÖTT A SZERETET CÍMMEL
ÚTJÁRA INDÍTOTT MŰSOR KÉSZÍTŐI ÚJFAJTA
SZEMSZÖGBŐL KÍVÁNJÁK BEMUTATNI
A MAGYAR HONVÉDSÉGET ÉS A KATONÁKAT.

A műsor története 2012. április 5-ig nyúlik vissza: Hende Csaba honvédelmi miniszter és Szabó Tamás, a Mária Rádió Közhasznú Egyesület elnöke ekkor írta alá azt az együttműködési megállapodást, amelynek értelmében a katolikus médium kedvezményesen bérbé veheti a tárca Gogol utcai ingatlanját, valamint hetente harminc percen állandó műsoridőt biztosít a minisztérium magazinműsora számára. En-

nek készítésében jelenleg a HM Tábori Lelkészi Szolgálat katolikus szolgálati ágának általános helynöke, Berta Tibor ezredes, illetve a HM Sajtóiroda munkatársa, Fodor Endre vállal oroszánrészt.

– A ma már a világ mintegy 50 országában megtalálható, 1983-ban, Olaszországban alapított, hazánkban 2006 januárja óta működő Mária Rádió egy speciális adó, semmilyen más médiumhoz, még a

Berta Tibor ezredes

Magyar Katolikus Rádióhoz sem hasonlítható. Többségében imákat, szentmiséket, rózsafüzér-imádságot, imaórákat, tanúságtételeket sugároz, ennek ellenére a mi műsorunk egyáltalán nem lóg ki az adásrendjükből. Nem a szenzációkra, a bulvártémákra, az eseményekre, rendezvényekre összpontosítunk: a katonát, az embert, a benne rejlő értékeket kívánjuk bemutatni – jegyzi meg Berta Tibor.

– A HM Társadalmi Kapcsolatok és Híborús Kezveleti Főosztály két munkatársa, Illésfalvi Péter és Benkóczy Zoltán szintén bekapcsolódik a műsor készítésébe, de a tábori lelkesek közül is sokan segítenek a munkában. Mindenekelőtt a szolnoki Kálinger Roland százados, a debreceni Szentesi Csaba őrnagy, a kaposvári Markovics Milán Mór főhadnagy, illetve a jelenleg Afganisztánban szolgálatot teljesítő, amúgy Székesfehérváron kiemelt vezető tábori lelkeszi beosztást betöltő Takács Tamás alezredes nevét kell ehelyett megemlítenem. Mindannyian önkéntesként látjuk el ezt a feladatot, s várjuk azok jelentkezését, akik valamilyen formában részt vennének a műsor készítésében – mondja Fodor Endre, aki a koncepcióval kapcsolatban megjegyzi: újfajta megközelítésben kívánják bemutatni a Magyar Honvédséget.

– A Mária Rádió hallgatói a riportok, interjúk révén olyan katonákat ismerhetnek meg, akik követendő értékeket képvisel-

Bíró László katolikus tábori püspök Jakab János dandártábornok, protestáns tábori püspök társaságában az adventi várakozás jegyében rendezett áhítaton.

Fodor Endre

nek: a becsületességet, a helytállást, a tisztességet, a család-közponúságot, a család-szeretetet, a mások iránti tiszteletet – mutat rá a HM Sajtóiroda munkatársa.

A címválasztás történetéről Berta Tibor ezredes elmondta: a katolikus tábori lelkeszi szolgálat vezetőinek 2011-es, római konferenciáján fogalmazta meg az egyik előadó, hogy a tábori lelkeszi szolgálatok a hadseregben az evangélium, az örömhír hirdetőiként olyanok, mint a fegyverek között a szeretet. Ebből a gondolatból kiindulva lett a rádióműsor címe Inter arma caritas, vagyis Fegyverek között a szeretet, amely elsősorban a honvédelemről, a katonai hagyományokról, hazánk katonáiról szóló anyagokkal jelentkezik hetente, 30 percben.

– Emellett egyfajta hangoskönyv formájában, folytatásokban közlünk három

kötetet: Nádasi Alfonz bencés szerzetes, tartalékos tábori lelkes második világháborús hadinaplóját, illetve a hadifogsága idején írt művét, valamint Borovi József egyháztörténésznek a magyar tábori lelkeszet történetét feldolgozó munkáját. Szeretnénk továbbá bemutatni azokat a katonákat, akik a Szent Koronát őrzik, illetve a Köztársasági Elnöki Hivatalnál látnak el protokolláris őrzési feladatot, vagyis olyan speciális szolgálatot teljesítenek, amely kapcsolódik a magyar katonai hagyományokhoz. Terveink között szerepel az is, hogy interjú készítsünk Takács Tamás alezredessel, ha lehet, a hazatérése után azonnal, amíg frissek az Afganisztánban szerzett élményei. Az ő példája a lelkesek misszióiban betöltött szerepét is jól illusztrálja. Azt, hogy a katona a külszolgálata

alkalmával is megtalálhatja azt a személyt, akibe bizalommal fordulhat gondjaival, problémáival – hangsúlyozza az általános helynök.

A katonák lelki gondozása terén kifejtett tevékenység jelentőségét emelte ki Osvay Péter, a Mária Rádió felelős szerkesztője is, amikor arról beszélt, miért fontos, hogy a tábori lelkeszet, e nagy múltú intézmény üzenete, mondanivalója eljusson a katolikus médium hallgatóihoz. A Mária Rádió missziót lát el – mondta –, akárcsak a katolikus tábori püspökség, ezért is örülnek ennek a kooperációnak megszervezését, szakmailag nagyon jól felépített műsornak, amely bármelyik közszolgálati adón megállná a helyét.

Az Inter arma caritas – Fegyverek között a szeretet című műsor szerdánként 18 óra 40 perctől, ismétlésben pedig szombaton délután 5 órától, illetve kedden hajnalban 4 óra 10 perctől hallható. Az adások elérhetők a honvedelem.hu-n, illetve a katolikus tábori püspökség honlapján (ktp.hu), utóbbi weboldalon ráadásul a műsor riportjainak, interjúinak frott változata is olvasható.

**Integráció, reorganizáció,
kreativitás**

HÁROM PILLÉR

A HM CURRUS ZÁRKÖRŰEN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG SOKAK SZÁMÁRA TALÁN MÉG MINDIG A T-72-ES KÖZEPES HARCKOCSIKAT, A BTR-80-AS PÁNCÉLOZOTT CSAPATSZÁLLÍTÓKAT ÉS MONDJUK A SZENTESI PONTONOS KRAZ-OKAT JAVÍTÓ CÉGET JELENTI. GÖDÖLLŐN AZONBAN MÁR MÁS SZELEK (IS) FÚJNAK...

Az egyedülálló ipari platformként, egyben országos szinten is számottevő ipari bázisként is jellemezhető gazdasági társaság életének és munkájának továbbra is fontos részét képezi a Magyar Honvédség jelenlegi, hadrendben álló harc- és más járműveinek javítása, felújítása.

– A piac már azt is megköveteli, hogy a jövőbe nézzünk, az innováció, a kutatás-fejlesztés felé forduljunk – mondta a cég élére 2012 áprilisában kinevezett Molnár Attila vezérigazgató. Éppen ezért a cégvezetés a nehezen elérhető szerény nyereséget fejlesztésekbe, felmért piaci igények szerint a járművek és más rendszerek tervezésébe, prototípusainak elkészítésébe fekteti. Csak így remélhető, hogy a Currus a hazai és a nemzetközi piacon is versenyképes termékekkel verteze fel magát, és túléli a jelenlegi, illetve a közeljövőben várható gazdasági nehézségeket. A Magyar

Molnár Attila

Honvédség gépjárműveinek, harc- járműveinek, fegyvereinek javítása ma is a cég alapfeladata, de az új szemlélet alapján már az integrációt, a reorganizációt és a kreativitást tekintik „hármast parancsnak”. A már meglévő, speciális infrastruktúrára (nem olyan egyszerű feladat ám egy T-72-es tornyát leemelni a páncéltestrel) és a cégnél évtizedek alatt összegyűlt információ- és tapasztalathalmazra építve olyan járművek, rendszerek fejlesztése kezdődött meg, melyek már a 21. század elvárásainak is megfelelnek – mindezt hazai mérnökökkel, hazai munkásokkal és hazai munkahelyeken valósítják meg.

60 ÉV TAPASZTALAT

– Tudomásul kell venni, hogy sem a Currusnak, sem a Magyar Honvédségnek nincs és nem is lesz komolyabb forrása a nagyobb ívű, a jelenlegi csúcstechnika

minden vívmányát felvonultató fejlesztésekre – tette hozzá a vezérigazgató. Ennek megfelelően a gödöllői, nagy múltú (hiszen 1952, a jogelőd vállalat, a volt Gödöllői Gépgyár létrehozása óta tevékenykednek a hadiiparban) cég vezetése apró lépésekkel, saját forrásokból, magyar technológiá, és ami még fontosabb, magyar mérnöki gondolkodás, ötlet, tudás és tapasztalat felhasználásával akarja megvalósítani fejlesztéseit. Persze jó lenne, ha a tatai telephelyen Leopard 2-esek sorakoznának, vagy a

T-72-esek páncéltestét és tornyát megtartva, a világgpiacon elérhető csúcstechnikát alkalmazva modernizálnák a tatai dandár harckocsi-állományát. Az évtizedes felújítási, nagyjavítási tapasztalatra építve azonban így is negyennél több, saját erőből megoldható fejlesztési, modernizálási ötlete van a Currus mérnökeinek és a kezük alá dolgozó szakembereknek. Ehhez persze szükséges az is, hogy a jelenleg 200 fős gárda fluktuációja minimális, így az ötletek kidolgozása során biztonsággal

éppíthetnek felhalmozott tapasztalataikra, technológiai tudásbázisukra.

Az sem hátrány, hogy az okleveles építőmérnök végzettségű Molnár Attila a HM EI ZRt. kutatás-fejlesztési osz-

tályvezetői székéből érkezett a Currushoz, így szívéhez és gondolkodásához közel áll a hadiipari innováció. Persze nem minden ötlelet életképes a piacon, szükség van a visszajelzésekre is. A vezérgázgató tapasztalatai szerint a Magyar Honvédség kifejezetten készséges partner a „feldobott labdák” leütésében, azaz például az informális beszélgetéseken felmerült elképzelések véleményezésében, kidolgozásának elősegítésében és megvalósításában. Elengedhetetlen a honvédség és a Honvédelmi Minisztérium vezetésének elkötelezettsége, rugalmassága is.

– A hadfelszerelési és iparkorszerűsítési (Hadik-) tervet megálmodók és a megvalósításban részt vevők egyaránt komolyan veszik azokat a célokat, amelyek elérése a mi cégünk fejlődését, piaci esélyeinek növelését is szolgálja – tette hozzá Molnár Attila.

KONTÉNERBEN A MEGOLDÁS

A katonai és a polgári élet „találkozása”, a hadiipari és a civil cégek közös munkája jelenik meg az AsR 10/40M konténerizált víztisztító és vízkiadó berendezésben, amelynek gyártása jelenleg is 2x12 órás műszakokban, folyamatosan zajlik Gödöllőn. A szabvány, 40 láb hosszúságú konténerben kialakított, speciális víztisztító rendszer képes a hatá-

lyos, magyar előírásoknak megfelelő arzén-, bór- és fluor-határértékű ivóvíz előállítására. A lakosság biztonságos ivóvízellátását biztosító, könnyen szállítható, telepíthető és üzemeltethető konténernek átmenetileg addig maradnak „hadrendben”, amíg a hazai KEOP- (környezet és energia operatív program) támogatásból a megfelelő víztisztító üzemek fel nem épülnek a veszélyeztetett településeken. A konténernek megtervezése sem volt egyszerű feladat: egy megadott téglalatestbe (azaz a 40 lábás konténer mérethatárai közé) kell beépíteni a 16 tonnányi, a vezetékes ivóvíz utóisztítást megoldani képes berendezést – méghozzá szimmetrikusan, hiszen a konténernek csak úgy lehet gond nélkül emelni és szállítani. A fejlesztésben és a sorozatgyártásban az eredeti ötlet kidolgozását egyeb-

ként Molnár Attila javaslatára megkezdő HM El Zrt. és a Hidroflit Kft. vett részt – a Currus-beli szakemberekkel együtt, igazi csapatmunkában. A kormány 379/2012. (IX. 25.) számú határozatában deklarált a feladatot, majd a Currus Zrt. képességeinek ismeretében, a megoldásra a Honvédelmi Minisztériumot jelölte ki. A 175 település igényeinek kielégítésére 200 konténer készül, ebből december 19-én már 51-et átadtak az MH képviselőinek. Az utólagos felhasználására is gondoltak a mérnökök: már dolgoznak egy olyan megoldáson, melynek segítségével, több konténer felhasználva, megfelelő infrastrukturális környezetet (tető, padlózat, energiaellátás) kialakítva, kisebb vízművek építhetők fel – a többmilliárdos értéket képviselő konténereket így lehet majd újrahasznosítani.

GURULÓ MODULOK

A sokféle hasznosíthatóság alapmotívumként jelenik meg a cég járművek területén végzett fejlesztéseinél is. Méretben a könnyű terepjáró gépkocsiktól a leendő magyar autóbusz-programban szereplő járművekig terjednek fejlesztési programjaik; az első darabokat már tesztelték is a Currus munkatársai. Elsőként a magyar utakon talán legnagyobb számban előforduló, 3500 kilogrammot meg nem haladó össztömegű gépkocsira épített moduláris rendszer prototípusai kezdhetik meg a sorozatlatot. Az elképzelés lényege a cserélhető felépítmény: az egy gombnyomásra lá-

bakra emelkedő, így a könnyen cserélhető dobozos vagy platós felépítményrel csökkenthető a szükséges gépjárművek száma. Kevesebb „apakocsira” van szükség, hiszen a megfelelő kialakítású és berendezésű (sebesültszállító, vegyi- és sugárfelderítő, rádiós- és műhelykocsi stb.) modul használatával egy jármű számos feladatot is elláthat. Racionalizálás, költséghatékonyság, nagyobb kihasználtság; a honvédség számára ezek ma már alapvető követelmények, de a polgári életben is piacépészek lehetnek az ilyen járműrendszerek. Sőt, a magyar utakon ritkaságnak számító nyergesvontató-kialakítás is szerepel a tervek között: kisállatokat, gépkocsikat vagy éppen hűtést igénylő árucikkeket lehet majd velük eljuttatni a célállomásra.

A távlati tervek között szerepel a könnyű terepjáró gépjárművek bázisán kialakított moduláris rendszer fejlesztése is, mely szintén a Magyar Honvédség alakulatainál állhatna hadrendbe.

EGY BUSZ, TÖBB FUNKCIÓ

Olvasóink bizonyára emlékeznek a régi Ikarus IK260-as és IK280-as autóbuszok oldalfalain elhelyezett kerek,

műanyag betétekre. Ezek a buszok alkalmasak voltak háború vagy katasztrófa esetén hordágyas sebesültszállításra, s az ezekhez szükséges előkészítéseket már a gyártás során beépítették. Hasonló, de a XXI. századnak megfelelő, továbbfejlesztett változaton dolgoznak a Currus mérnökei is, esatlakozva a magyar buszgyártást újjáélesztő programhoz. Molnár Attila úgy látja, kisszerűs, speciális igényeket kielégítő

autóbuszok kifejlesztésében és előállításában vehet részt a Currus Zrt., természetesen a programbeli partnerekkel szoros együttműködésben. A Volvo Hungária Kft.-vel kötött együttműködési megállapodás alapján, a Currus mérnökei a Magyarországon is használatos Volvo-alvázza és -hajtásláncre terveztek saját fejlesztésű, moduláris, belső felépítményű és opcionális összerakérmeghajtású autóbust, amely egyaránt megfelel a katasztrófavédelem és a honvédség igényeinek. Természeti vagy ipari katasztrófa esetén sebesültszállító feladatokra átéptíthető, a mindennapokban „normál” utasszállításra használt autóbuszok mellett törzsfeladatok ellátására alkalmas, mozgó vezetési pontként használható, szintén modulrendszerűen átépíthető autóbusz el-
képzelésén is dolgoznak. E jármű az utánfutójába épített energiaellátási és híradástechnikai rendszerek révén alkalmas lesz például a szintén hazai fejlesztésű Ikarus és Bora, távolról irányított felderítő repülőgépek adatainak, videófelvételeinek fogadására és megjelenítésére is. Molnár Attila szerint ez a magyar hadiipari összefogást megjelenítő haditechnikai megoldás akár külső piacon is sikert arathat. A Hadik-terv eddigi eredményei tükrözik a HM, valamint az MH vezetése által kidolgozott stratégiai irány helyességét.

Bronzba öntött emlékek

EZERMESTER

DÍSZTÖRÖKET, FEGYVERNEMI KITŰZŐKET, KABALAPÉNZEKET, PLAKETTEKET, REPÜLŐGÉPEKET FORMÁZÓ KULCSTARTÓKAT AJÁNDÉKOZ BARÁTAINAK VALENTIN „RUDI” JÓZSEF. AZ EGYKORI VADÁSZPILÓTÁT OTTHONI KÖRNYEZETÉBEN MINDEN A SZOLGÁLATBAN ELTÖLTÖTT ÉVTIZEDEIRE EMLÉKEZTETI, FÉLTVE ŐRZOTT FOTÓALBUMA PEDIG A MAGYAR KATONA REPÜLÉSTÖRTÉNET EGYIK FIGYELEMRE MÉLTÓ KORDOKUMENTUMA.

Nem tud, de nem is akar elszakadni a hadseregtől Valentin József nyugállományú őrnagy. A kecskeméti MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis egykori vadászpilótájának egész életét a honvédség, a repülés és a repülőgépek töltik ki. Hogy is kezdődött pályafutása?

– Tizenhat évesen, a Sári község melletti repülőtéren ültem először vitorlázógépbén. Az Ifjúság típusal kezdtem, később repültem Komán, Pioníron, Vöcsökön és Lepkén is. Nagyon tetszett a dolog, de közben a barátaim, akikkel

együtt kezdtem a repülést, „lekoröztek”, motoros vizsgát tettek. Budaörsön vasárnappontként Jak-okkal repültek, és nekem utasként kellett bekéredzkednem mögéjük a kabinba. Egy idő után viszont, valószínűleg meguntak „hiénaként” állandóan magukkal cipelni, szinte parancsba adták, hogy jelentkezsem én is motoros pilótának. Tetszett az ötlet, nekivágtam. Az orvosin megfeleltam, az MHSZ-nél sikeresen elméleti vizsgát tette, majd 1961 tavaszán már a „nagyokkal” együtt repültem. Egy alkalommal, amikor a tatolcai nyári táborra

készültünk, szóltak, hogy szeptember elsején indul a vadászpilóták képzése a Kilián-főiskolán, és közülünk fogják kiválasztani az első évfolyam növendékeit. Felhagytam a tanult szakmámmal, az óras mesterséggel és hivatásos katonatisztnak jelentkeztem. Augusztus közepén hívtak be orvosi vizsgálatra, pár nap múlva pedig megkaptam a behívót Szolnokra. Ott őthengeres Jak-18-cal repültünk, aztán kivitték minket a Szovjetunióba, ahol már kilenchengeres Jak-18A-ra és MiG-17-esre kaptunk kiképzést. Kemény három

év volt, ezt az egykori évfolyamtársam, Kosiczky Attila nyugállományú altábornagy, a légielő volt parancsnoka is meg tudja erősíteni.

A főiskola elvégzése után Valentin hadnagy Szolnokon, az egyik MiG-15-ös század pilótája lett. Innen Taszárra került, 1967-ben pedig Pápán képezték át MiG-21-esre. Kecskemétre 1973-ban helyezték, rajparancsnok és oktatópilóta is volt. A 3. kiképzőszázad századmegfigyelőjeként, 1989-ben, közel háromezer repült órával vonult nyugállományba.

– A kollégák szíven, meghatóan búcsúztattak, de arra gondoltam, hogy ebből az alkalomból nekem is illik valami „meglepetéssel” előállnom. A hivatás katonai pályám lezárásának emlékére készítettem magamnak egy aprócska bronzplakettet. Ezzel viszont „ön-gólt lőttem”, a volt szakasztársaim ugyanis nyomatekósan megkértek, hogy a tiszté avatásunk 30. évfordulójára minden egykori évfolyamtársunknak készítsék valami hasonló emléktárgyat. Ettől kezdve pedig nem volt megállás: az egykori bajtársaim mindig megtalálnak, ha születésnap, névnap vagy nyugdíjba vonulás alkalmával valami egyedi ajándékkal szeretnék meglepni az ünnepeket.

Történt azután, hogy az egyik regyergyűjtő barátja egy hiányos, régi kard megajvitására kérte meg „Rudit”.

– Elkezdem bújni a szakirodalmat, s végül ráleltem olyan eredeti rajzokra, amelyek segítségével el tudtam készíteni a hiányzó részeket. A restaurálás annyira jól sikerült, hogy csak néhez szívvel adtam vissza a kardot a barátomnak. El is határoztam, hogy magamnak is csinálók valami hasonlót. Először egy dísztőrrel kezdtem. A legtekintélyesebb másolat elkészítésére törekedtem, ehhez pedig könyvekben és interneten kerestem meg az eredeti rajzokat, fotókat. Sikerült. Megjött az önbizalmam, elkezdtem keresgélni a régi török és kardok fotóit. Mostanra már tucatnyi, saját készítésű oldalfegyverem van. A

kolatot műgyantából vagy fából készítem, a két részből álló hüvelyt ezüsttel forrasztom össze. A súlypont meghatározása a legfontosabb,

török pengéjét úgynevezett húzott anyagból állított elő: veszek egy darab vasat, amire rárajzolom a formát, aztán kivágom, finomítom és krómozom. A mar-

ugyanis egy török markolatának a felfüggesztési pont-hoz képest, mindig felfelé kell állnia.

Valentin József barátainak szinte minden gondolatát képes „tárgyba önteni”. Kértek már tőle repülőgépeket formázó kulcstartókat, miként ő készítette a Puma század Gripennek és MiG-29-essel díszített kabalapénzeit, amelyekből Svédországban is „landolt” néhány darab. A Honvédelmi Minisztérium felkérésére fegyvernemi kitűzőket tervezett – 2002 óta például a légi megfigyelők és a repülőorvosok az általa alkotott jelvényt viselik egyenruhájukon.

Hazámat szolgálom

A XXIII. szakácsolimpián, Erfurtban, a nemzetközi zsűri által a hidegkonyhai versenyszámban ezüstéremmel, a melegkonyhai versenyszámban bronzéremmel díjazott tevékenységük elismeréséül a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** Mudra József alezredesnek, a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Kovács Péter Pál főtörzsrősmester-

nek, a **Honvédelemért Kiváló Cím I. osztályát** Gulyás Károly közalkalmazottnak;

előljáró parancsnokai javaslatára, a tűzértség szakterületén huzamos időn át végzett áldozatos munkája elismeréséül, a tűzércek napja (december 4.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Pény Zsolt őrnagynak, a **Szol-**

gálati Érdemjel bronz fokozatát Sváb János szerződéses törzsrősmesternek, a **HM-érem emléktárgyat** Lazányi Zsolt őrnagynak;

előljáró parancsnokai javaslatára, a felderítés szakterületén huzamos időn át végzett áldozatos munkája elismeréséül, az elektronikai hadviselés napja (december 16.) alkalmából a **Szolgálati Érdemjel bronz fokozatát** Nagy Sándor törzsrősmesternek adományozta a honvédelmi miniszter.

MilShop

A közelmúltban Hende Csaba honvédelmi miniszter nyitotta meg Magyarország első állami tulajdonú, inkurrens katonai felszereléseket árusító üzletét, a HM El Zrt. MilShop-ját. Az eseményen ott volt dr. Benkő Tibor vezérrezredes vezérkari főnök, s megjelent a honvédelmi tárca több magas beosztású tisztviselője is.

A miniszter az ez alkalommal mondott beszédében hangot adott annak, hogy szakítva a korábbi időszak gyakorlatával, az inkurrenciát felelősen gazdálkodó szervezetként kívánja értéke-

síteni a HM, illetve a Magyar Honvédség, Móro Lajos vezérigazgató ugyancsak kiemelt célként jelölte meg a rendszerből kivont felszerelés értékesítésének átláthatóságát, s azt, hogy eladásuk elsősorban az állam számára hozzon bevételt.

Az első feltöltéskor konyhai eszközök, kéziszerszámok, szerszámkészletek, sátrak, takarók, különböző hadihűtők és egyéb felszerelések kerültek a polcokra. A tervek szerint 2013-ban tízmilliós nagyságrendű lesz a kiskereskedelmi és viszonteladói forgalom.

Helyszín: 1101 Budapest, Zách utca 6. Nyitva tartás: h–cs 08.30–16.30, p 08.30–14.30.

Hmei.hu; fotó: Galovtsik Gábor

FELHÍVÁS

A Katolikus Tábortri Püspökség felhívást tett közzé az 55. Lourdes-i Nemzetközi Katonai Zarándoklaton való részvételre. A zarándoklat ideje: 2013. május 22–28. Jelenkezési határidő: 2013. január 15. További információ a püspökség honlapján (www.ktp.hu) olvasható.

Mint ismeretes: a helyszín az a pár ezer lakosú délnyugat-franciaországi kisváros, amely azt követően vált kegyhellyé, hogy 1858-ban egy helybéli kislánynak, Bernadette Soubirous-nak megjelent Szűz Mária. Magyar katonák 1991-ben mentek először Lourdes-ba (akkor még csak 3–4 fő), míg szervezett formában a HM Tábortri Lelkesítő Szolgálat katolikus szolgálati ágának megalakulása, 1994 óta vesznek részt a zarándoklaton.

Ktp.hu

KURATÓRIUMI ÜLÉS

A Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány kuratóriuma 2012. december 6-án ülésezett. A negyedik negyedévben a közalapítványhoz összesen 417 fő nyújtott be segélykérelmet, melyből a kuratórium 321 fő részére 11 073 600 forint segélyt ítélt meg. (A megítélt segélyek megoszlása: nagycsaládok, gyermeküket egyedül nevelő szülők – 273 550 Ft, nyugállományú katonák, nyugdíjasok – 4 820 750 Ft, özvegyek, árvaok – 5 071 700 Ft, katonai szolgálattal összefüggő balesetet szenvedettek halála után ellátásra jogosult hozzátartozók – 907 600 Ft.)

A nagycsaládok és a gyermeküket egyedül nevelő szülők köréből érkezett kérelmekből keret hiányában elutasított 35 fő szociális helyzetét 2013. első negyedévben a kuratórium megvizsgálja, s ezt követően dönt a segélyezhetőségükről.

Gyuris Mihály titkár

ÉVZÁRÓ KÖZGYŰLÉS

A Honvéd Rákóczi Sportegyesület (HRSE) a szentesi Damjanich laktanyában rendezte meg az idei évi közgyűlést.

A sportot kedvelő, az egészséges mozgás iránt elkötelezett tagság részvételével, valamint a helyi katonai alakulat támogatásával 2006. június 15-én megalakult sportegyesület kiemelt feladatának tartja a KatonaSuli-programban való részvétel, ennek keretében a diákoknak tartott közelharc-oktatást és az ifjúság egészséges életmódra való nevelését.

Elhangzott: az egyesület nyolc szakosztállyal és százitt fős tagsággal működik, a tagok kilencven százaléka katona. A legújabb szakosztály a párevezős, amely idén kezdte meg működését négy taggal. A HRSE 2012-ben is kiemelt feladatának folytatta az együttműködést a műszaki ezreddel, és jelentős szerepet vállalt a Magyar Honvédség-szintű bajnokságokra történő felkészítésben.

Juhász László százados

DONI EMLÉKTÚRA

A Magyar Tartalékosok Szövetségének katonai hagyományörző tagozata 2013. január 21–27. között rendezti meg a 13. Doni Hősök Emléktúrát, amelynek fővédője dr. Hende Csaba honvédelmi miniszter.

Jásdi Balázs tagozatvezetőtől megtudtuk: a program összesen mintegy százötven magyar, olasz, román és német hitvatásos, szerződéses, tartalékos, illetve nyugállományú katoná veszt részt. A Csákváron kezdődő és Tatán befejeződő, több mint száz kilométeres út megtétele közben számos megemlékezésre, egy-egy alkalommal pedig emlékmű-avatásra és iskolásoknak tartott hadtörténeti előadásra kerül sor.

MEGEMLEKÉZÉS

Mária Terézia 256 évvel ezelőtt rendeltetben határozta meg a 39. császári és királyi gyalogezred felállítását, melynek megvalósítása gróf erdódi Pálffy János nevéhez fűződik. Csapatünnepükön erre emlékeztek az MH 5. Boeckai István Lövészdandár 39. lövészászlóaljának katonái. Az alakulat 1. lövészászlóalja 2011 februárjában vette fel az elődök hadrendi számát, s ekkor kapta meg Hende Csaba honvédelmi ministertől a legendás sárga lobogót.

A csapatünnep részeként a lakatnyában leleplezték a 39. császári és királyi gyalogezred emléktábláját, majd a rendezvény a debreceni Medgyessy sétányon, a gyalogezred monumentális emlékművénel folytatódott, ahol a részt vevők elhelyezték az emlékezés virágait.

A csapatünnep alkalmából a 39. lövészászlóalj katonáinak írt köszöntőlevelében Hende Csaba honvédelmi miniszter elismerésének adott hangot a 2012-ben végzett munkáért, a hős katonaelődök erejeyt követő szolgálataért.

Boeckaidandar.hu

PROTESTÁNS EMBERMENTŐK

„Jó Pásztor – 70 év. Embermentés a második világháborús Magyarországon” címmel történelmi-társadalmi tanácskozást rendezett a Magyarországi Református Egyház és a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) a Református Zsinat székházában.

Számos új adatot, összefüggést szolgáltatva szóltak a szaktekintélyek (közülük a történelmi kényszerpályákat bemutató prof. dr. habil. Szakály Sándor, a

KRE Történettudományi Doktori Iskola és Történettudományi Intézetének vezetője, valamint dr. Bonhardt Attila ezredes, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltárának és Irattárának igazgatója) azokról a református, illetve evangélikus egyházi, katonai és civil személyiségekről, akik többek között a nevében krisztusi küldetésre utaló Jó Pásztor Mozgalom égisze alatt illegális származás-, kereszt-, illetve házasságvelelkelés más okmányokkal, búvóhelyel, élelemmel, népkonyhával, szertartendéjszékkel, ruhával, pénzzel segítettek zsidó honfitársaikat. Külön szerepet játszottak azok a katonai vezetők, mint Koszorús Ferenc vezérkari ezredes és Csapkés Ernő címzetes vezérőrnagy is, akik zöld, arcképes igazolványokkal, munkaszolgálati behívókkal akadályozták a deportálásokat.

Kép és szöveg: Tamás Tibor

IN MEMORIAM

2012. november 19. és december 12. között elhunytak:

Dr. Kocsis Kálmán ny. vezérőrnagy (69), Bálint Sándor ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (54), Göögös Ottó ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (71), Tarján János ny. ezredes (79), Homor György ny. ezredes (79), Fekete József ny. alezredes (73), Kárpáti Lajos ny. alezredes (81), Kun Sándor ny. alezredes (87), Burján Miklós ny. alezredes (80), Csóli Károly ny. alezredes (81), dr. Árva Józsefné ny. alezredes (81), Györkei Kálmán ny. alezredes (85), Hódos János ny. alezredes (81), Tassy Lajos ny. alezredes (84), Tóth Miklós ny. alezredes (90), Ádám Ferenc ny. alezredes (64), Bata István ny. alezredes (62), Dezső Sándor ny. alezredes (82), Eke István ny. alezredes (93), Ollári Lajos ny. alezredes (85), Tatai László ny. alezredes (86), Kabók Zoltán ny. őrnagy (69), Csókás Imre ny. őrnagy (81), Nagy Imre ny. őrnagy (74), Szegő István ny. őrnagy (79), Farkas Ernő ny. őrnagy (82), Medgyesi László ny. őrnagy (84), Hoffer István ny. őrnagy (78), Kocsmaóros Pál ny. őrnagy (88), Kristóf Tibor ny. őrnagy (81), Nagy Sándor ny. őrnagy (80), Szécsi Jenő Miklós ny. százados (51), Gyarmati Sándor ny. százados (81), Tóth Péter ny. százados (65), Gajdos Jenő ny. főtörzszászlós (70), Tusa Tibor ny. törzszászlós (64), Varga Zoltán Vilmos ny. törzszászlós (45), Czimbalmos Sándor ny. törzszászlós (63), Balogh János ny. zászlós (49), Bihari István ny. zászlós (71), Árvai József ny. zászlós (50), Párducz Ferenc ny. zászlós (58), Takács Antal ny. zászlós (82), Mári Béla ny. zászlós (65), Gerák Gizella ny. zászlós (65), Vass Sándor ny. zászlós (68), Szabó János ny. főtörzserőrmester (66), Witt János ny. főtörzserőrmester (53), Dávid János ny. főtörzserőrmester (53), Kaposvári Attila szakaszvezető (39), László Istváné ny. közalkalmazott (81), Páthi Lambert Jánosné ny. közalkalmazott (62), Szekeres György ny. közalkalmazott (80), Góth Lajos ny. közalkalmazott (84), Micskó Frigyesné ny. közalkalmazott (81), Papp Istváné ny. közalkalmazott (93), Szilágyi Imréné ny. közalkalmazott (79).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRÍZZÜK.

Kormany.hu

Pábeszed

Hadisir

Katonasuli

Honvedkórház

AZ ÉV HONLAPJA

2012

Megújult honlapunk!

HONVEDELEM.HU

